

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ТА ОБЛІКУ

**III-й Міжвузівський молодіжний науково-
практичний форум:
«Наука і освіта – запорука розвитку
економіки»**

Збірник матеріалів

Харків
2016

УДК 657.1
ББК 65.052

Збірник матеріалів III-го Міжвузівського молодіжного науково-практичного форуму: «Наука і освіта – запорука розвитку економіки» / за ред. Є.М. Строков. – Харків : НТУ «ХП», 2016. – 84 с.

Відповідальність за зміст та достовірність матеріалів несуть автори. Редакція залишає за собою право не публікувати матеріали, що не відповідають формату видання, а також істотно змінювати зміст текстів за узгодженням з автором. Думка авторів може не співпадати з думкою членів редколегії або редакційної ради.

ПЕРЕДМОВА

В сучасних умовах господарювання облік, аудит та управлінські інформаційні системи і технології є невід'ємними складовими процесу управління у формуванні діяльності будь-якої господарської формації, тому сучасний бухгалтер повинен не тільки володіти технікою ведення бухгалтерського обліку, контролю за здійсненими операціями та навиками використання сучасних інформаційних технологій, а й умінням раціонально організувати ці складові. Тобто для ведення та забезпечення інформацією контролю та аудиту господарської діяльності підприємства бухгалтерський облік потребує належної організації, яка передбачає вирішення ряду методичних, технологічних, технічних і організаційних питань.

Раціональна організація бухгалтерського обліку дозволяє вдосконалювати документування господарських операцій і документообіг, обробку інформаційних даних обліку, ефективно використовувати робочий час облікових працівників, здійснювати точний, своєчасний і дієвий облік за найменших витрат сил і засобів на його ведення, забезпечує узгоджену ритмічну працю на всіх етапах облікового процесу.

Питання впровадження та ефективного використання сучасних інформаційних систем і технологій в обліку та аудиті для розв'язання різних класів економічних, облікових і управлінських задач у сучасних складних умовах функціонування підприємств та автоматизації облікових процесів, а також методики застосування існуючих програмних продуктів обліку і аудиту з метою прийняття обґрунтованих управлінських рішень мають вагоме значення на сучасному етапі становлення ринкових відносин.

Запропонований збірник представляє матеріали III-го Міжвузівського молодіжного науково-практичного форуму: «Наука і освіта – запорука розвитку економіки» та висвітлює питання узагальнення теорії і практики наукових досліджень з проблем організації обліку та аудиту в умовах автоматизації облікових процесів. Матеріали форуму можуть бути корисними не лише для студентів економічних спеціальностей, а і для спеціалістів, практиків та науковців.

С.Ю. АЛЕШИН, к.е.н., ассистент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ФИНАНСОВАЯ ОТЧЕТНОСТЬ КОМПАНИИ В СООТВЕТСТВИИ С МСФО: СТРУКТУРА, ТРЕБОВАНИЯ К СОДЕРЖАНИЮ

В течение последнего десятилетия в Украине происходят сложные процессы реформирования системы бухгалтерского учета, обусловленные изменением экономической системы и интеграцией в ЕС. Это требует внедрения единых мировых стандартов бухгалтерского учета и финансовой отчетности, которые позволят преодолеть экономические и торговые барьеры, активизировать поступление иностранных инвестиций, освоить мировые рынки капитала, сформировать конкурентоспособную рыночную среду. В данном случае международные стандарты финансовой отчетности – это тот универсальный язык, который понятен и признан мировым деловым сообществом. Международная практика показывает, что отчетность, составленная в соответствии с МСФО, отличается высокой информативностью для пользователей, как внешних, так и внутренних. Однако реализация на практике нормативных требований относительно составления финансовой отчетности по МСФО требует четкой идентификации ее состава.

Общие требования к структуре и содержанию финансовой отчетности общего назначения, то есть отчетности, цель которой – удовлетворить потребности пользователей, которые не могут требовать от субъекта хозяйствования составления финансовой отчетности согласно их информационным потребностям (именно к такой отчетности относится финансовая отчетность, которая составляется отечественными субъектами

хозяйствования) определяет МСБУ (IAS) 1 «Представление финансовой отчетности» [1]. Как установлено п. 9 этого стандарта, для предоставления пользователям информации о финансовом состоянии предприятия, финансовых результатах деятельности и его денежных потоках, а также о том, как управленческий персонал распоряжается вверенными ему ресурсами, в финансовой отчетности следует раскрывать информацию по следующим элементам: активы; обязательства; собственный капитал; доход и расходы, в том числе прибыли и убытки; взносы и выплаты собственникам, которые действуют согласно своим полномочиям; денежные потоки.

Полный комплект финансовой отчетности включает (п. 10 МСБУ (IAS) 1): 1) отчет о финансовом состоянии на конец периода; 2) отчет о совокупных доходах за период (предприятие на собственное усмотрение может подавать информацию о компонентах прибыли или убытка или в едином отчете о совокупных доходах, или в отдельном отчете о прибылях и убытках. Стандартом определено, что в случае составления отчета о прибылях и убытках он входит в полный комплект финансовой отчетности и размещается перед отчетом о совокупных доходах); 3) отчет об изменениях в собственном капитале за период; 4) отчет о движении денежных средств за период; 5) примечания, которые содержат краткое изложение существенных учетных политик и другие пояснения; 6) отчет о финансовом состоянии на начало наиболее раннего сравнительного периода, если субъект хозяйствования применяет учетную политику ретроспективно, или осуществляет ретроспективный перерасчет статей своей финансовой отчетности, или переклассифицирует статьи финансовой отчетности [1].

При этом, следует обратить внимание, что МСБУ (IAS) 1 предусматривает возможность использовать иные, нежели предусмотренные стандартом, названия отчетов.

МСФО не установлены единый формат финансовой отчетности общего назначения, порядок отражения статей и их названия. Они определяют лишь минимальный перечень статей, которые нужно включить в финансовые отчеты,

и обязуют субъекта хозяйствования четко идентифицировать каждый отчет, изложив в нем информацию о: названии субъекта хозяйствования, который представляет отчет, или других способах идентификации и любых изменениях в этой информации по сравнению с данными на конец предыдущего отчетного периода; о том, кого касается составленная финансовая отчетность – одного субъекта хозяйствования или группы субъектов; дате окончания отчетного периода или периода, охваченного комплектом финансовой отчетности и примечаниями; валюте представления отчетности; уровне округления, использованном при раскрытии сумм статей финансовой отчетности.

Минимальный перечень статей, которые следует раскрыть в финансовой отчетности, регламентирован МСБУ (IAS) 1. Например, отчет о финансовом состоянии компании должен содержать следующую информацию (п. 54 МСБУ (IAS) 1): об основных средствах (МСБУ (IAS) 16); инвестиционной недвижимости (МСБУ (IAS) 40); нематериальных активах (МСБУ (IAS) 38); финансовых активах (МСФО (IFRS) 7, МСБУ (IAS) 39 и/или МСФО (IFRS) 9); инвестициях, которые учитываются по методу участия в капитале (МСБУ (IAS) 28, МСФО (IFRS) 11, 12); биологических активах (МСБУ (IAS) 41); запасах (МСБУ (IAS) 2); торговой и другой дебиторской задолженности (МСБУ (IAS) 37, 39 и/или МСФО (IFRS) 9); денежных средствах и их эквивалентах (МСБУ (IAS) 7) и прочее. Отчет об изменениях в собственном капитале должен содержать информацию (п. 106 МСБУ (IAS) 1): об общей совокупной прибыли за период с указанием отдельно общих сумм, которые относятся к собственникам материнского предприятия и к неконтролируемым долям; для каждого компонента собственного капитала – влиянии ретроспективного приложения или ретроспективного перерасчета в результате изменения учетной политики и прочее.

МСБУ (IAS) 1 не запрещает субъектам хозяйствования раскрывать в финансовой отчетности и другие статьи, кроме приведенных выше, при условии, что такое представление является уместным для понимания финансового состояния субъекта хозяйствования.

При этом, следует принять во внимание, что несмотря на то что МСФО не установлен единый формат финансовой отчетности, отечественные субъекты хозяйствования, которые в обязательном порядке или добровольно (с закреплением такого решения в учетной политике) составляют финансовую отчетность по международным стандартам, применяют для этого формат, утвержденный НП(С)БУ 1 [2]. Форма и состав статей, которые подлежат раскрытию в финансовой отчетности, определены приложениями 1 и 2 к НП(С)БУ 1.

Если информация является существенной и ее оценка может быть достоверно определена, субъект хозяйствования может включать в стандартизированные формы финансовой отчетности дополнительные статьи с сохранением их названия и кода строки из перечня дополнительных статей, определенных приложением 3 к НП(С)БУ 1. При этом субъекты хозяйствования обязаны приводить в финотчетности информацию, раскрытие которой требует МСФО, или непосредственно в финансовых отчетах, или в примечаниях к финансовой отчетности.

Таким образом, гармонизация учета и отчетности отечественных предприятий в соответствии с международными стандартами требует детального изучения нормативных требований к структуре и содержанию финансовой отчетности компании, определенных по МСФО, с целью обеспечения корректности отображаемых данных и их информативности для заинтересованных пользователей.

Список литературы: 1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 1 (МСБО 1) «Подання фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/929_013 - Назва з титулу екрану. 2. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 07.02.2013 р. №73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> - Назва з титулу екрану. 3. Фурса В.П. Фінансова звітність: актуальні питання зближення НП(С)БО та МСФЗ / В.П. Фурса // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Серія «Економічні науки». – 2013. – Вип. 4. – С. 323–328.

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ

Суб'єкти господарювання, купуючи програмне забезпечення для використання в своїй діяльності, зазвичай виступають кінцевими користувачами, тобто вони отримують право на використання об'єкта права інтелектуальної власності. У відповідності з ГКУ розпорядження правами інтелектуальної власності здійснюється на підставі таких договорів: ліцензії, ліцензійного договору чи ліцензійного погодження, договорів про створення, використання чи передачу об'єктів права інтелектуальної власності, інші види договорів. Розглянемо облік найбільш розповсюджених варіантів придбання комп'ютерних програм.

Різновидом програмного забезпечення є OEM-версії програм, які розповсюджуються тільки разом з комп'ютером. Оскільки вони «прив'язані» до певного комп'ютера, їх обліковують в особливому порядку. У МСБО 38 «Нематеріальні активи» наводиться приклад щодо комп'ютерного програмного забезпечення для обладнання, яке керується комп'ютером і таке обладнання не може функціонувати без цього конкретного програмного забезпечення. Це ж стосується і операційних систем комп'ютерів. В таких випадках вартість OEM-версії програмного забезпечення чи операційної системи комп'ютера правильніше включати до вартості самого комп'ютера, відображуючи їх за дебетом рахунка 10 «Основні засоби».

Свою специфіку має розповсюдження прикладних програм Microsoft. Продаж таких програм зазвичай супроводжується ліцензійним договором кінцевого споживача. Тобто користувач придбає не екземпляр програмного забезпечення, а ліцензію на його використання. В зв'язку з цим таку операцію можна класифікувати в обліку як придбання НМА у вигляді права користування. В даному випадку актив відображають на субрахунку 125

«Авторське право та суміжні з ним права». Слід також видати розпорядчий документ (це може бути наказ про ввід до експлуатації НМА) з встановленням у ньому строку корисного використання НМА. Такий строк встановлюють на розсуд підприємства в межах строку дії ліцензійного договору та передбачуваного періоду використання програмного забезпечення. Амортизацію на такі НМА зазвичай нараховують прямолінійним методом.

Слід мати на увазі, що НМА з невизначеним строком корисного використання в бухгалтерському обліку амортизації не підлягають (п. 25 П(С)БО 8). До таких НМА відносять ті, відносно яких підприємством (в розпорядчому акті) не визначено обмеження строку, протягом якого очікується збільшення грошових коштів (чи їх еквівалентів) від використання НМА.

Підприємство може отримати за договором саме екземпляр програмного забезпечення, на який передаються певні майнові права. В цьому випадку програмне забезпечення також можна кваліфікувати як НМА (комп'ютерна програма). Але тоді його зараховують на субрахунок 127 «Інші нематеріальні активи». Таке програмне забезпечення обліковують за тими ж правилами, які були розглянуті стосовно прикладних програм Microsoft.

Багато з комп'ютерних програм в подальшому потребують регулярного оновлення для того, щоб підтримати їх в належному для використання стані. Витрати на оновлення (підтримку) програмного забезпечення включають до складу витрат і відносять до тих самих статей витрат, що і амортизація самого програмного забезпечення. Якщо ж плату за оновлення перераховують наперед одразу за декілька місяців, то її відображають на рахунку 39 «Витрати майбутніх періодів», а в подальшому включають поступово до витрат відповідними сумами.

Список літератури: 1. В. Карпова «Комп'ютерні програми: відображаємо в обліку» // Бухгалтерський тиждень – 2015 - №18-19 – С. 21-25 2. П(С)БО № 8 «Нематеріальні активи», затв. наказом Мінфіну України від 18.10.99 р. № 242 (зі змінами та доповненнями) 3. МСБО № 38 «Нематеріальні активи»

О.М. БОНДАРЕНКО, асистент, м. Харків, НТУ «ХП»

А.В. ТЕРЛЕЦЬКА, студентка, м. Харків, НТУ «ХП»

ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ ПРИ РОБОТІ НА УМОВАХ НЕПОВНОГО РОБОЧОГО ЧАСУ

Згідно зі ст. 50 КЗпП нормальна тривалість робочого часу працівника не повинна перевищувати 40 годин на тиждень. Проте, за згодою між працівником та роботодавцем чи з ініціативи роботодавця на певний строк чи без обмеження строку працівникові може бути встановлений неповний робочий час.

Це може відбуватися шляхом: 1) зменшення тривалості щоденної праці (неповний робочий день); 2) зменшення кількості днів роботи (неповний робочий тиждень); 3) одночасного зменшення кількості годин роботи протягом робочого дня та кількості днів роботи (поєднання неповного робочого дня та неповного робочого тижня).

Робота на умовах неповного робочого часу не несе за собою яких-небудь обмежень щодо трудових прав працівників. Однак будуть мати місце певні особливості в оплаті праці таких робітників.

Праця робітника на умовах неповного робочого часу оплачується пропорційно відпрацьованому часу чи в залежності від виробітку. Тобто, по такому робітнику місячна зарплата може бути менше мінімальної заробітної плати. Заробітна плата робітника при неповному робочому часі оподатковується у загальному порядку, робітник також може скористатися правом на податкову соціальну пільгу.

Працівник з неповним робочим часом має право на щорічну відпустку повної тривалості, тобто не менше ніж 24 календарних днів за відпрацьований рік. Для розрахунку середньоденної зарплати використовують Порядок № 100; для цього сумарний зарбіток за останні 12 місяців чи за менший фактично відпрацьований період ділять на відповідну кількість календарних днів (за виключенням святкових та неробочих днів). Отриманий результат помножують

на число календарних днів відпустки.

Деякі відмінності в нарахуванні відпускних є тоді, коли робітник працює в режимі неповного робочого тижня. Якщо такий режим встановлений за ініціативою роботодавця, то при розрахунку середньоденної зарплати кількість робочих днів, протягом яких він не працював згідно наказу роботодавця, виключається з загальної кількості календарних днів у розрахунковому періоді. Якщо ж робітник працює на умовах неповного робочого тижня за власним бажанням, то у цьому випадку дні, протягом яких він не працював, будуть приймати участь у розрахунку. Це позначиться тим, що у другому випадку сума нарахованих відпускних буде трохи меншою.

Особи, які працюють на умовах неповного робочого часу, мають право на лікарняні та декретні на загальних засадах. Як звісно, розмір лікарняних залежить від страхового стажу працівника, тому при розрахунку такої суми слід враховувати, що починаючи з 2011 року до страхового стажу місяць включається як повний, якщо за нього сплачені страхові внески в сумі не меншій за мінімальний страховий внесок.

Важливо звернути увагу на те що, якщо страховий випадок наступив після 04.07.2015 р., то розрахунок суми виплат в зв'язку з тимчасовою непрацездатністю виконують виходячи із середньоденної зарплати у розрахунку на 1 календарний день, незалежно від режиму роботи та зайнятості працівника. Суму середньоденної зарплати знаходять поділивши нараховану за розрахунковий період зарплату на загальну кількість календарних днів, що припадають на такий період, зменшивши їх за необхідності на число днів, які не відпрацьовані з поважних причин.

Список літератури: 1. Порядок обчислення середньої плати, затв. Постановою КМУ від 08.02.1995 р. № 100 (із змінами та доповненнями) 2. Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним страхуванням, затв. Постановою КМУ від 26.09.2001 р. № 1266 (в редакції Постанови КМУ від 26.06.2015 р. № 439)

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВА ПОТОЧНОГО ТА КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТІВ ВЛАСНОГО ЧИ ОРЕНДОВАНОГО АВТОМОБІЛЯ

У зв'язку зі зближенням податкового обліку з бухгалтерським дещо змінився порядок обліку операцій з проведення ремонтів автомобіля як об'єкта основних засобів.

Ремонт власного автомобіля

Поточний ремонт виконується при необхідності, згідно з результатами діагностування технічного стану автомобіля, або при наявності несправностей і призначений для забезпечення або відновлення його працездатності. До нього відносяться роботи, пов'язані з одночасною заміною не більше двох базових агрегатів (крім кузова і рами). Будь-який ремонт агрегатів відноситься до поточного ремонту автомобіля [6].

Витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта в робочому стані, зокрема проведення поточного ремонту, і отримання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигод від його використання, включаються до складу витрат [3,7]

Залежно від того, в якому підрозділі використовується автомобіль, витрати на поточний ремонт включаються до складу:

- загальновиробничих витрат [5]. Кореспонденція: Дт 91 і Кт 20, 23, 63, 65, 66, 68. У частині, яка потім розподіляється, - Дт 23 Кт 91, а в частині, що не розподіляється, - Дт 90 Кт 91;
- адміністративних витрат [5]. Кореспонденція: Дт 92 і Кт 20, 23, 63, 65, 66, 68;
- витрат на збут [5]. Кореспонденція: Дт 93 і Кт 20, 23, 63, 65, 66, 68;
- інших операційних витрат [5] - при використанні автомобіля в інших цілях, не згаданих вище. Кореспонденція: Дт 949 і Кт 20, 23, 63, 65, 66, 68 і т.і.

Капітальний ремонт виконується при необхідності згідно з результатами діагностики технічного стану і призначений для продовження терміну експлуатації автомобіля [6].

До капітального ремонту належать роботи, пов'язані із заміною кузова для автобусів та легкових автомобілів, рами для вантажних автомобілів або одночасною заміною не менше трьох базових агрегатів.

Вартість робіт, які призводять до збільшення очікуваних майбутніх вигод від об'єкта основних засобів, включається до капітальних інвестицій з майбутнім збільшенням первісної вартості основних засобів. Підставою для визнання капітальними інвестиціями витрат, пов'язаних з поліпшенням основних засобів, є збільшення строку корисного використання об'єкта, підвищення кількості та / або якості продукції (робіт, послуг), яка виробляється (надається) цим об'єктом.

До таких робіт відносяться, зокрема: модифікація; модернізація об'єкта основних засобів з метою продовження терміну служби або збільшення його виробничої потужності; заміна окремих частин устаткування для підвищення якості продукції (робіт, послуг); впровадження ефективного технологічного процесу, що дозволить зменшити первісно оцінені виробничі витрати [3,7]

У той же час витрати на капітальний ремонт об'єктів основних засобів визнаються витратами звітного періоду [7]. Тому, рішення про характер і ознаки здійснюваних підприємством робіт, тобто чи приведуть вони в майбутньому до збільшення економічних вигод або ж здійснюються для підтримки автомобіля в придатному для використання стані, приймається керівником підприємства [7].

Отже, якщо прийнято рішення щодо капіталізації витрат на капітальний ремонт, в бухгалтерському обліку здійснюється кореспонденція Дт 15 і Кт 20, 63, 65, 66, 68 і т.і., а після закінчення ремонту Дт 105 Кт 15. Якщо ж вартість капремонту прийнято рішення віднести до складу витрат, то в бухгалтерському обліку здійснюється кореспонденція, аналогічна відображенню витрат на поточний ремонт.

Ремонт орендованого автомобіля

Чинним законодавством не передбачена заборона щодо здійснення ремонтів орендованого автомобіля, порядок їх проведення залежить від умов договору оренди [2]. При цьому орендодавець може прийняти рішення компенсувати суму витрат на ремонт автомобіля або не компенсувати.

Витрати на поточний і капітальний ремонт, які не призводять до збільшення майбутніх економічних вигод, відносяться до складу відповідних витрат (аналогічно кореспонденції, наведеної для бухгалтерського обліку витрат на поточний ремонт власного автомобіля) [4,7];

Витрати орендаря на поліпшення об'єкта операційної оренди (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція і т.і.), які призводять до збільшення майбутніх економічних вигод, відображаються орендарем як капітальні інвестиції у створення (будівництво) інших необоротних матеріальних активів. Для цього створюється об'єкт, що враховується на субрахунку 117 "Інші необоротні матеріальні активи" з нарахуванням амортизації прямолінійним або виробничим методом [3].
Кореспонденція: ДТ 23, 91, 92, 94 і т. П. І Кт 132.

Список літератури: 1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 г. № 2755-VI. 2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 г. № 435-IV. 3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби", затв. наказом Мінфіну від 27.04.2000 г. № 92. 4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 "Оренда", затв. наказом Мінфіну від 28.07.2000 г. № 181. 5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затв. наказом Мінфіну від 31.12.99 г. № 318. 6. Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту, затв. наказом Мінтрансу від 30.03.98 г. № 102. 7. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів, затв. наказом Мінфіну від 30.09.2003 г. № 561.

О.М. КИРИЄНКО, студент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ

Сьогодні неможливо будувати перспективний бізнес без використання

Міжнародної фінансової звітності або МСФЗ в якості основного інструменту для надання достовірних даних про фінансові показники компанії. Такий формат звітності є зрозумілим в бізнес-середовищі і надає можливість вашому підприємству стати більш відкритим і спілкуватися зі світовим співтовариством на одній мові доступності фінансової інформації.

Фінансова звітність за МСФЗ - це свого роду фінансова презентація компанії на міжнародній бізнес-арені. Такий формат є практично єдиним джерелом інформації про діяльність компанії і її фінансові результати. Та чи інша думка про неї у інвесторів і кредиторів може скластися тільки після ознайомлення з цим пакетом документів. Успіх можливої співпраці безпосередньо залежить від того, наскільки якісно, точно і прозоро складена звітність.

Статті, що наводяться в звіті про фінансовий стан, повинні бути класифіковані як поточні та не поточні активи, поточні та не поточні зобов'язання, за винятком випадків, коли структура звіту на основі ліквідності є більш обґрунтованою та доречною. В ситуації, коли застосовується структура звіту на основі ліквідності, всі активи та зобов'язання повинні подаватися у порядку зростання (або зменшення) їхньої ліквідності. Незалежно від прийнятого методу подання, суб'єкт господарювання повинен розкрити суму, що очікується до відшкодування (погашення) через більш ніж дванадцять місяців, для кожної статті активів та зобов'язань, яка об'єднує суми, що очікуються до відшкодування (погашення) протягом:

- не більше дванадцяти місяців після звітного періоду,
- через більш ніж дванадцять місяців після звітного періоду.

Більш доречною є класифікація на поточні та не поточні активи та зобов'язання, якщо суб'єкт господарювання постачає товари або послуги в межах операційного циклу, який можна чітко визначити. Для деяких суб'єктів господарювання (наприклад, фінансових установ) подання активів та зобов'язань у порядку зростання (або зменшення) їхньої ліквідності надає більш доречну інформацію, ніж подання на основі поточні/не поточні [1].

МСФЗ 1 дозволяє подавати деякі з активів та зобов'язань, застосовуючи класифікацію поточні/не поточні, а інші – в порядку ліквідності, коли це забезпечує більш доречну та обґрунтовану інформацію.

Суб'єкт господарювання класифікує актив як поточний, якщо:

- він сподівається реалізувати цей актив або має намір продати чи спожити його у своєму нормальному операційному циклі;
- він утримує актив в основному з метою продажу;
- він сподівається реалізувати актив протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;
- акти є грошовими коштами чи еквівалентами грошових коштів, якщо немає обмежень щодо використання цього активу для погашення зобов'язання принаймні протягом дванадцяти місяців після звітного періоду.

Усі інші активи класифікуються як не поточні.

Суб'єкт господарювання класифікує зобов'язання як поточне, якщо:

- він сподівається погасити це зобов'язання в ході свого нормального операційного циклу;
- він утримує зобов'язання в основному з метою продажу;
- зобов'язання підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду;
- суб'єкт господарювання не має безумовного права відстрочити погашення зобов'язання принаймні протягом дванадцяти місяців після звітного періоду.

Усі інші зобов'язання класифікуються як не поточні.

Деякі поточні зобов'язання, наприклад кредиторська заборгованість постачальникам, нараховані витрати є частиною робочого капіталу, який використовується в рамках звичайного операційного циклу. Такі об'єкти класифікуються як поточні зобов'язання, навіть в тому випадку, коли вони підлягають погашенню в строк, який перевищує дванадцять місяців після дати звітного періоду.

Прикладами поточних зобов'язань є фінансові зобов'язання,

класифіковані як «доступні для продажу», банківські овердрафти, а також поточна складова довгострокових фінансових зобов'язань, дивіденди до сплати, податки на прибуток та інші поточні зобов'язання, які не погашаються як частина нормального операційного циклу, але підлягають погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду.

Фінансові зобов'язання, що забезпечують фінансування на довгостроковій основі, строк погашення яких не настає впродовж дванадцяти місяців після дати звітного періоду, є не поточними зобов'язаннями.

Суб'єкт господарювання повинен класифікувати свої фінансові зобов'язання як поточні, якщо вони підлягають погашенню протягом дванадцяти місяців після звітного періоду, навіть якщо початковий строк був періодом, довшим за дванадцять місяців, угоду про рефінансування (зміну графіку платежів) на довгостроковій основі укладено після звітного періоду та до затвердження фінансових звітів [2].

Перехід до складання звітності за міжнародними стандартами є одним із раціональних шляхів удосконалення бухгалтерського обліку, оскільки концепція створення міжнародних стандартів ґрунтується на створенні єдиних правил ведення бухгалтерського обліку та увібрала всі найкращі якості міжнародного досвіду ведення бухгалтерського обліку. Проте це є ефективним лише для тих підприємств, які мають намір вести підприємницьку діяльність не тільки в Україні, але й за кордоном. Використання фінансових звітів, складених за міжнародними стандартами мають ряд переваг:

- Об'єктивність, зіставність та відповідність потребам користувачів фінансових звітів, складених за міжнародними стандартами;
- Задоволення потреб користувачів фінансової звітності;
- Полегшення процесу гармонізації стандартів шляхом зіставності і прозорості, незалежно від країни або галузі;
- Сприяння підвищенню довіри і зрозумілості серед іноземних користувачів;
- Доступ до міжнародних ринків капіталу.

Фінансова звітність підприємств різних країн світу має певні відмінності, обумовлені соціальними, економічними і політичними чинниками. Відмінності в підходах до змісту фінансових звітів значно ускладнювали аналіз інформації і ухвалення рішень в умовах розвитку міжнародної торгівлі, транснаціональних корпорацій, глобалізації фінансових ринків.

МСБО не є домінуючими над законодавчими актами, які регулюють складання фінансової звітності в певній країні.

На сьогоднішній день МСБО використовуються:

- Як основа національних вимог до бухгалтерського обліку в багатьох країнах світу;
- Як міжнародний базовий підхід для тих країн, які розробляють свої власні вимоги;
- Фондовими біржами і регулюючими органами, які вимагають або дозволяють іноземним емітентам надавати фінансові звіти відповідно до МСБО;
- Наднаціональними органами, такими як Європейська комісія;
- Світовим банком, який вимагає від позичальників надання фінансової звітності відповідно до МСБО;
- Великою кількістю підприємств.

Практика свідчить, що ухвалення і дотримання МСБО забезпечує:

- Зменшення ризику для кредиторів і інвесторів;
- Зниження витрат кожної країни на розробку власних стандартів;
- Поглиблення міжнародної кооперації у сфері бухгалтерського обліку;
- Однозначне розуміння фінансової звітності і зростання довір'я до її показників у всьому світі.

МСБО в Україні застосовують підприємства, чиї інвестори зацікавлені в їх складанні, а також компанії, що бажають одержати кредит у банках, які вимагають звітність за МСБО, або вийти на міжнародні фондові ринки [3].

Отже, переваги складання фінансової звітності за міжнародними

стандартами дійсно є, і вони незаперечні для більшості користувачів фінансової звітності. МСБО можна розцінювати як інструмент глобалізації економіки й світових господарських зв'язків. Принципи, закладені в порядок формування звітності згідно з МСБО, роблять її адекватнішою й здатною відобразити справжній майновий і діловий стан організації. У зв'язку із цим цінність МСБО важлива не тільки для іноземних, але й для національних інвесторів.

Список літератури: 1. Орлова В. К. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами / В. К. Орлова // Тези доповідей науково-практичної конференції «Обліково-аналітичне забезпечення системи менеджменту підприємства». - Львів, 2012. – С. 223-224. 2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=293533. 3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996 XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/360787/file/zakon.pdf>.

О.І. ЛИННИК, к.е.н., доцент, м. Харків, НТУ «ХП»

Н.В. ВОВК, студент, м. Харків, НТУ «ХП»

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ОБОРОТНОСТІ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Ефективність роботи підприємства безпосередньо залежить від раціонального використання запасів.

Актуальність теми полягає у тому, що запаси підприємства мають неабияке значення при визначенні результатів господарської діяльності і саме оборотність запасів частіше є зоною шахрайства й перекручення інформації про фінансовий стан підприємства [1].

Важливим показником інтенсивності використання запасів є коефіцієнт оборотності матеріальних запасів, який відображає число оборотів товарно-матеріальних запасів підприємства за період, що аналізується. Він характеризує співвідношення чистого доходу від реалізації продукції та середньорічної

вартості запасів. Більш точно коефіцієнт оборотності запасів можна оцінити, як відношення собівартості реалізованої продукції до середньої величини запасів.

Навіть при визначенні коефіцієнта виникають протиріччя. Не має чітко встановленого методу аналізу, тим самим порівняння показника на різних підприємствах однієї галузі, буде недостовірне.

Прийнято вважати, що чим вище оборотність матеріальних запасів, тим ефективніше робота підприємства. З метою ухилення від податків підприємці прагнуть приховати свої прибутки від держави. Від 30 до 60 % підприємств України занижують рівень доходів, або завищують собівартість реалізації і мають «чорну бухгалтерію» [2]. Ця проблема досить багатопланова, складна й стосується всього нашого суспільного ладу. Якщо собівартість продажів завищена, а величина матеріальних запасів не змінилась, то коефіцієнт оборотності матеріальних запасів зростає. І навпаки, якщо завищується величина запасів, то коефіцієнт знижується в порівнянні з попереднім періодом. Таким чином, суттєве відхилення темпу зміни оборотності матеріальних запасів може розцінюватися як сигнал про шахрайство у фінансовій звітності [3].

Коефіцієнт показує, скільки разів за даний період реалізовувались запаси. Але якщо середня вартість запасів різко скоротилася, при цьому реалізації запасів (чи то сировини, чи то готової продукції) не було і показники доходів і собівартість залишилися незмінними, авжеж коефіцієнт буде вище звичайного значення і характеризуватиме поліпшення роботи підприємства і ефективне використання запасів. Але, насправді, вартість матеріальних ресурсів зросла через розкрадання запасів (запаси на кінець періоду скоротилися, але це сталося не з причини їх продажу) і показник знову буде не правдивий. Це вказує на те, що потрібно проаналізувати зміни у складі коефіцієнта, провести детальний факторний аналіз, щоб визначити, в якому напрямку шукати можливе шахрайство [4].

Значні зміни в оборотності запасів - серйозний сигнал про можливі махінації з товарно-матеріальними запасами. Головне завдання для економістів

- своєчасно спостерігати за динамікою зміни показника за певні періоди часу [5].

Наведемо декілька прикладів удосконалення аналізу оборотності запасів, які допоможуть позбутися вище перелічених проблем. По-перше, на законодавчому рівні, необхідно встановити єдині методи аналізу запасів для кожної галузі окремо. По-друге, необхідно розробити програмне забезпечення обліку доходів підприємства, надходження й вибуття запасів підприємства, поступово переходити до комп'ютеризації та відмовлятися від паперових документів з метою створення єдиної загальнодержавної бази норм і нормативів, що відповідатимуть міжнародним і європейським стандартам. По-третє, створити взаємозв'язану узгоджену систему з бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю запасів підприємства, аби не допустити розкрадання матеріальних ресурсів та шахрайства на основі аналізу коефіцієнта оборотності запасів.

Таким чином, необхідно приділяти увагу питанням аналізу запасів як джерелам формування результатів діяльності суб'єктів господарювання.

Список літератури: 1. Облік запасів за МСФЗ // Журнал «Фінансовий директор» 2005. № 3. 2. Міністерство фінансів України: www.minfin.gov.ua 3. Haringhton С. «Аналіз для виявлення шахрайства фінансової звітності» // Журнал. 4. Брюханов М. «Факти шахрайства фінансової звітності у світовій практиці» // журнал "Ринок цінних паперів": <http://www.rcb.ru/> 5. Інтернет – видання Юридична допомога індивідуальним підприємцям «Коефіцієнт оборотності оборотних коштів»: <http://ip911.ru>

Н.Ю. МАРДУС, к.е.н., доцент, м. Харків, НТУ «ХП»

Д.Л. СЕЛЮКОВ, студент, м. Харків, НТУ «ХП»

ОСОБЛИВОСТІ АУДИТУ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Найбільш поширеним у світовій практиці є таке поняття аудиту як функції управління.

Аудит в Україні почав розвиватися з набуттям незалежності, після виходу Закону України “Про аудиторську діяльність” [1]. У кінцевому підсумку аудит являє собою досить високу форму організації і реалізації економічних ідей.

Аудит – системний процес одержання (збору) інформації про економічні дії та події з метою встановлення рівня її відповідності до визначених (установлених) критеріїв і подання результатів зацікавленим користувачам.

Основні завдання аудиту фінансової звітності є збирання та оброблення достовірної інформації про господарсько-фінансову діяльність суб'єкта господарювання і формування на цій основі аудиторських висновків.

Методичні підходи до аудиту фінансової звітності полягають у сукупності способів і прийомів, за допомогою яких ведеться дослідження предмета та об'єктів аудиторської діяльності. Передусім це загальні методичні прийоми, такі, як індукція, дедукція, документування, оцінка, групування й узагальнення інформації [2].

Особливе значення надається стандартам висновків. У них насамперед викладається інформація про те, що баланс і фінансова звітність подані відповідно до загальноприйнятих принципів бухгалтерського фінансового обліку та фінансової звітності.

У зв'язку з тим, що в процесі проведення аудиту розв'язується велике коло питань, пов'язаних із різними функціями управління, в аудиті використовуються прийоми та способи різних галузей знань (економічно–математичні, статистичні методи, методи системного аналізу, експертних оцінок, прийоми і способи бухгалтерського обліку, економічного аналізу, контрольно–ревізійної роботи).

Річна фінансова звітність та інформація, що в ній міститься, необхідні й широкому колу споживачів. Багато споживачів фінансової звітності, що підтверджується аудитором, використовують її як основне джерело отримання доказової інформації про бізнес підприємства, оскільки вони не мають практичної можливості отримати потрібну додаткову детальну інформацію.

Аудитор підтверджує фінансову звітність, що готується згідно з чинною

інструкцією зі складання фінансової звітності або згідно з міжнародними обліковими стандартами (МОС) чи іншими наявними вимогами до фінансової звітності, яка має бути подана користувачам і яка має розцінюватись як фінансова звітність [2].

Таким чином, метою аудиту фінансової звітності є висвітлення аудитором висновку про те, чи відповідає фінансова звітність в усіх суттєвих аспектах інструкціям, які регламентують порядок підготовки і подання фінансових звітів.

За результатами аудиту складається аудиторський висновок про реальний фінансовий стан суб'єкта господарювання. Отже, метою проведення аудиту є складання аудиторського висновку про фінансовий стан суб'єкта, що перевіряється.

Таким чином, організація аудиту фінансової звітності насамперед передбачено методикою формування в обліку інформації про господарську діяльність підприємства, а саме про доходи і витрати підприємства та її розкриття у фінансовій звітності.

Список літератури: 1. Про аудиторську діяльність: Закон України № 3125–ХІІ від 22.04.1993 р. // Закони України. Т. 5. – К. : Ін-т Законодавства Верховної Ради України, 1996. – С. 103–112. 2. Мардус Н. Ю. Аудит : навч. посіб. / Н.Ю. Мардус, О.О. Фальченко: за ред. Л.Л. Яковлева. – Х. : НТУ“ХПІ”, 2014.

Н.Ю. МАРДУС, к.е.н., доцент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

К.Ю. КОРСУНОВА, студент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ОБЛІК ТА АУДИТ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Однією з найбільш актуальних проблем методології та практики вітчизняного обліку є облік і аудит доходів і витрат та порядок формування фінансових результатів діяльності підприємств.

Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи і витрати підприємства та її розкриття у фінансовій звітності викладені у НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», у П(С)БО 15 «Дохід» та П(С)БО 16 «Витрати».

Згідно з П(С)БО 15 «Дохід» доходи – це збільшення економічних вигод у вигляді надходжень активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (крім зростання власного капіталу за рахунок внесків учасників (власників) [1].

Витрати підприємства визначаються у відповідності до п.16 П(С)БО 16 «Витрати» [1]. Це Положення (стандарт) визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про витрати підприємства та її розкриття в фінансовій звітності.

Витрати відображаються в бухгалтерському обліку одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань.

Витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені.

У бухгалтерському обліку для визначення результатів діяльності підприємства використовується рахунок 79 "Фінансові результати".

Облік прибутків і збитків – здійснюється на фінансово-результативному рахунку 79 «Фінансові результати». На цьому рахунку збираються всі витрати, доходи підприємства, які групують в аналітичному обліку за характером прибутків і збитків. По кредиту цього рахунку відображають прибуток, а по дебету – збитки і витрати [2].

Фінансові результати за видами діяльності, в результаті яких вони виникають, поділяються на прибуток (збиток). Виходячи з цього і побудована

система рахунків бухгалтерського обліку для відображення формування фінансових результатів діяльності підприємства та визначення чистого доходу (прибутку) чи збитку звітного періоду, а також для складання Звіту про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) [2].

Облік фінансових результатів повинен бути побудований таким чином, щоб його показники можна було перетворити в показники Звіту про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід).

Аудит фінансових результатів підприємства є однією з найважливіших процедур, яка потребує глибоких знань і значних інтелектуальних зусиль аудитора. Основним джерелом інформації аудиту фінансових результатів є вимоги нормативних документів, що регулюють облік фінансових результатів.

Таким чином, ведення обліку і аудиту фінансових результатів насамперед передбачено методикою формування в обліку інформації про доходи і витрати підприємства та її розкриття у фінансовій звітності.

Список літератури: 1. Наказ Міністерства України «[Про затвердження Положення \(стандарту\) бухгалтерського обліку](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99)» від 29.11.1999 № 290. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. - <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>. 2. Мардус Н. Ю. Уточнення сутності фінансових результатів та прибутку підприємства в обліку / Н. Ю. Мардус // Вісник Нац. техн. ун-ту "ХПІ" : зб. наук. пр. Темат. вип. : Актуальні проблеми управління та фінансово-господарської діяльності підприємства. – Харків : НТУ "ХПІ". – 2014. – № 66 (1108). – С. 23-28.

С.В. БРІК, к.е.н., доцент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

А.С. ПИЛИПЧУК, студент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ВПЛИВ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ

Для здійснення безперебійної виробничо-господарської діяльності будь-якого підприємства необхідно мати певний запас сировини, матеріалів та інших матеріальних цінностей, які використовуються в процесі виробництва. Запаси є об'єктивною необхідністю, а також на підприємстві запаси займають особливе

місце не лише у складі майна підприємства, а й у структурі витрат, оскільки виробничі запаси є однією з основних складових при формуванні собівартості готової продукції.

До найважливіших економічних категорій, які характеризують ефективність діяльності підприємств на засадах господарського розрахунку, відносять рентабельність. Вона означає дохідність, прибутковість підприємства. Рентабельно працює підприємство тоді, коли воно отримало надлишок над витратами на виробництво продукції у вигляді доходу.

Рентабельність належить до показників, що певною мірою узагальнено характеризують економічну ефективність діяльності підприємства. У ньому відображаються результати затрат не лише живої, а й уречевленої праці, ступінь використання засобів виробництва, якість реалізованої продукції, рівень організації виробництва та його управління. [1]

Розглянемо наступну модель рентабельності активів:

$$R = \frac{P}{A} = \frac{N - S}{A}$$

де: P - прибуток від реалізації продукції,

N - виручка від реалізації,

S - виробнича собівартість реалізованої продукції,

A - середня вартість активів організації за звітний рік.

Перетворимо модель:

$$R = \frac{(N/S - 1)}{(A/OA) \cdot (OA/Q) \cdot (Q/S)} = \left(\frac{N}{S} - 1\right) \cdot \left(\frac{OA}{A}\right) \cdot \left(\frac{Q}{OA}\right) \cdot \left(\frac{S}{Q}\right)$$

де: X = N/S - частка виручки, що припадає на 1 грн. повної собівартості продукції,

Y = OA/A - частка оборотних активів у формуванні активів,

Z = Q/OA - частка запасів у формуванні оборотних активів,

$L = S/Q$ - оборотність запасів.

Перший фактор цієї моделі говорить про цінову політику організації, він показує ту базову націнку, яка закладена безпосередньо в ціні реалізованої продукції.

Другий і третій фактори показують структуру активів і оборотних активів, оптимальна величина яких дає можливість зекономити оборотний капітал.

Четвертий фактор обумовлений величиною випуску і реалізації продукції і говорить про ефективність використання виробничих запасів, фізично він висловлює кількість оборотів, яке запаси роблять за звітний рік. [2]

Запропонована модель дозволяє з'ясувати вплив виробничих запасів на рентабельність активів. Також, при наявності даних за кілька послідовних років, дані фактори дають можливість провести фінансовий аналіз і розробити стратегію підвищення рентабельності.

Список літератури: 1. Горбонос Ф.В. Економіка підприємств: Підруч. - К.: Знання, 2010. - 463 с. 2. Гиляровская Л.Т., Соболев А.В. Факторный анализ показателей рентабельности активов коммерческих организаций // Аудит и финансовый анализ, №4 анализ, №4 2000

М.В. ПЕТА, к.е.н., доцент, м. Харків, НТУ «ХП»

В.С. КОРОБЄЙНИКОВ, студент, м. Харків, НТУ «ХП»

ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМ РЕЗУЛЬТАТОМ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО ОБЛІКУ

Система традиційного бухгалтерського обліку, яка досить тривалий час була надійним постачальником інформації, перестала повністю задовольняти потреби сучасного менеджменту, що призвело до необхідності пошуку нових інструментів та підходів до отримання повної, достовірної та своєчасної інформації. Одним з таких напрямків розвитку економічної думки став

стратегічний облік, який ще знаходить на етапі теоретичного та практичного розвитку. Дослідженню підходів до організації стратегічного обліку присвячені роботи таких вчених як І. Ансофф, П.Й. Атамас, М.В. Володькіна, В.Г. Герасимчук, С.Ф. Голов, К. Друрі, С. Каплан, О.Е. Ніколаєва, М.С. Пушкар, О.А. Мошківська, Л.В. Нападовська, В.В. Сопко, Б. Райан, В.Р. Шевчук, М.Т. Щирба та інші. Проте в основному роботи присвячені розробці загальних теоретичних підходів щодо організації та впровадження цього обліку на підприємствах, а окремим об'єктам, етапам або ділянкам обліку присвячена не значна кількість досліджень. Тому метою дослідження є висвітлення існуючих підходів до формування фінансових результатів у системі стратегічного обліку підприємства.

Фінансовий результат – це узагальнююча характеристика діяльності, яку отримують шляхом порівняння доходів та витрат на певну дату. Традиційно управління фінансовим результатом сфокусоване на двох аспектах: збільшення доходу (диференціація ринків, створення нових продуктів, і т. п.) або зменшення витрат. Тобто управління фінансовими результатами здійснюється або шляхом одночасного впливу на обидві складові показника, або шляхом впливу на один з показників. Ключові складові - бажаний прибуток та необхідні (допустимі) витрати для його отримання - створюють поле (зону прийняття рішень), у якому управлінці (менеджери) мають сформулювати усі можливі варіанти альтернативних рішень і здійснити вибір найбільш оптимальних. Традиційні методи обліку не мають ефективних інструментів для вирішення означених питань. Існуючі нормативно-правові обмеження стосовного вибору методів бухгалтерського обліку в результаті сприяють використанню не завжди ефективних методів збору і обробки інформації [1]. Це спонукає до використання ряду новітніх методів та інструментів стратегічного обліку [2]. Так, систематизація цих методів дає можливість виокремити декілька напрямків: - спрямовані на виявлення, розмежування та перебудову бізнес - процесів (LC-costing JIT-costing, калькулювання на основі ланцюжка цінностей і т.п.); - спрямовані на скорочення витрат за рахунок їх

перерозподілу (direct costs, standard-cost, absorption-costing і т.п.); - спрямовані на скорочення витрат шляхом їх цільового планування (target-costing, kaizen-costing і т.п.). Отже, так чи інакше, напрямки діяльності підприємства визначаються стратегією його розвитку, незалежно від того сформульована вона в явній чи не явній формі, а значить і ефективне управління фінансовими результатами (а в довгостроковій перспективі і ефективністю діяльності) має відбуватися саме у системі стратегічного управління підприємства, спираючись на інструменти стратегічного обліку.

Отримання значних конкурентних переваг вимагає переосмислення загальної системи управління підприємством, зміни концепції його розвитку та потребує подальшого дослідження.

Список літератури: 1. Рета М. В. Становлення і розвиток парадигми бухгалтерського обліку // Бізнес Інформ. – 2014. – №10. – С. 287–293. 2. Management accounting tools for today and tomorrow // <http://www.cimaglobal.com/>

А.С. КОЛЕСНІЧЕНКО, асистент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ЗМІНИ В ОБЛІКУ ПОВОРОТНОЇ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ПОПОВНЕННЯ ОБІГОВИХ КОШТІВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Керівництво кожного підприємства незалежно від виду діяльності зацікавлено в постійному поповненні обігових коштів. Поворотна фінансова допомога виступає одним із інструментів перерозподілу тимчасово вільних фінансових ресурсів суб'єктів господарювання, облікові аспекти яких зазнали суттєвих змін протягом останнього року і вимагають детального аналізу.

В умовах дестабілізації функціонування організації за критерієм платоспроможності та стійкості до кризових явищ особливо зростає роль фінансової підтримки. Ці питання широко розкриваються у дослідженнях таких

науковців, як: О.Ю. Амосов [3], О.С. Гавриловський [5], І.Н. Карпунь [6], О.Г. Кошелева [7] та ін. Проте проблема фінансового забезпечення діяльності суб'єктів господарювання, незалежно від форми власності та частки, яку вони займають на ринку, залишається актуальною, і в цьому контексті постають нові питання щодо порядку обліку поворотної фінансової допомоги.

Поворотна фінансова допомога (далі - ПФД) – сума коштів, що надійшла платнику податків у користування за договором, який не передбачає нарахування процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами, та є обов'язковою до повернення. Тобто, на відміну від фінансового кредиту, головною умовою надання фінансової допомоги виступає необхідність її повернення у визначені строки. За таких обставин ПФД можна ідентифікувати як безвідсоткову позику (ст. 1047 Цивільного кодексу України).

Правовою основою для отримання ПФД виступає договір позики. Відносини, які виникають між сторонами такого договору, регулюються відповідно до ст. 1046-1053 Цивільного кодексу України (далі - ЦКУ). Договір позики укладається у письмовій формі, якщо його сума перевищує десять неоподатковуваних мінімумів, що складає 170 грн, у випадках, коли позикодавцем виступає юридична особа - незалежно від суми (ст. 1047 ЦКУ).

Національне законодавство не встановлює обмежень відносно осіб, які мають право укладати договори позики. Так, позикодавцем може виступати як юридична, так і фізична особа. Розмір позики діючим цивільним законодавством не передбачений.

У Податковому кодексі України (далі — ПКУ) [1] цьому договору присвячений пп. 14.1.257. Крім розмаїття підходів до тлумачення поняття та інтерпретації статей регулювання договірних відносин, пов'язаних з наданням ПФД, існує ряд положень, які змінюють умови відображення в обліку цієї економічної категорії. В бухгалтерському обліку безвідсоткову позику відображають на рахунках довгострокових і короткострокових зобов'язань.

До 01.01.2015 р. фінансова допомога, яка була отримана від платника

податку на прибуток і не повернена на кінець періоду, відбивалася в складі інших доходів на суму умовно нарахованих відсотків. ПФД, отримана від неплательника податку на прибуток, входила до складу інших доходів в періоді отримання в повному обсязі, але в періоді повернення - відображалася в складі інших витрат.

Згідно з пп. 134.1.1 ПКУ з 01.01.2015 р., об'єктом оподаткування податком на прибуток виступає прибуток, який визначається як фінрезультат до оподаткування, розрахований у фінансовій звітності згідно П(С)БО або МСФЗ, та скоригований на різниці, передбачені р. III ПКУ, а також підр. 4 р. XX ПКУ. Отримання і повернення фіндопомоги, за новими правилами, не знаходить відображення в доходах і витратах підприємства і не впливає на об'єкт оподаткування. Так, оскільки р. III ПКУ в частині ПФД не передбачає коригувань бухгалтерського фінансового результату, починаючи з 01.01.2015 р. для обліку фіндопомоги діють лише бухгалтерські прийоми без податкового впливу [8].

Крім цього, з 01.01.2015 р. виключений абзац сьомий пп. 14.1.257 ПКУ щодо сум відсотків, умовно нарахованих на розмір неповерненої фінансової допомоги, отриманої від юридичної особи - платника податку на прибуток. Умовно нараховані відсотки стали податковою історією. Тепер ПФД не відображається у складі інших доходів.

У перехідних операціях, якщо поворотна фінансова допомога була отримана від неплательника податку на прибуток і її сума була відображена в інших доходах підприємства до 01.01.2015 р. при поверненні ПФД такому платнику, її неможна відобразити у складі витрат. Це обумовлено тим, що, починаючи з 01.01.2015 р., об'єкт оподаткування податком на прибуток визначається шляхом коригування фінансового результату, розрахованого за даними фінансової звітності, на різниці відповідно до положень р. III ПКУ. При цьому положеннями ПКУ не передбачено коригування фінансового результату на суму ПФД, отриманої до 01.01.2015 р. від осіб, що не є платниками податку на прибуток, у разі її повернення.

Ключовими факторами, які впливають на обліковий процес ПФД, виступають: розмір фіндопомоги, період отримання та строки її надання, при цьому податковий статус позикодавця більше не впливає на дохід.

Таким чином, ефективне використання окремих напрямів залучення фінансових ресурсів з метою поповнення обігових коштів пов'язано з трансформацією теоретико-методичного забезпечення поворотної фінансової допомоги, а також з необхідністю адаптуватися суб'єктів господарювання до змін у податковому законодавстві у цій сфері.

Список літератури: 1. *Податковий кодекс України*, затверджений Верховною Радою України від 02.12.2010 р. № 2455-VI. — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>. — Назва з титул. екрану. 2. *Цивільний кодекс України*, затверджений Верховною Радою України від 16.01.2003 р. № 435-IV. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. — Назва з титул. екрану. 3. *Амосов О. Ю.* Економіко-правове забезпечення антикризового фінансового управління: державно-управлінський аспект / О.Ю. Амосов // *Державне будівництво*. — 2008. — № 1. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2008_1_3. — Назва з титул. екрану. 4. *Белова Н.* Поворотна фіндопомога: обліковуємо за новими правилами [Текст] / Н. Белова // *Податки і бухгалтерський облік*. — 2015. — № 30(1840). — С. 13-17. 5. *Гавриловський О. С.* Оподаткування фінансової допомоги / О.С. Гавриловський // *Фінанси, облік і аудит*. — 2011. — Вип. 17. — С. 246-251. 6. *Карпунь І. Н.* Зовнішні механізми фінансової стабілізації на підприємстві / І.Н. Карпунь // *Вісник Національного університету "Львівська політехніка"*. — 2008. — № 635 : Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. — С. 82–88. 7. *Кошелева О. Г.* Фінансово-кредитна складова інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва в Україні / О.Г. Кошелева // *Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. Сер. : Економіка*. — 2012. — Вип. 19. — С. 151-155. 8. *Юлін А.* Актуальні питання податково-прибуткового обліку поворотної фіндопомоги [Текст] / А. Юлін // *Все про бухгалтерський облік*. — 2015. — № 108. — С. 39.

О.А. ПІДГОРНА, студент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

УЧЕТ ЗАПАСОВ В МЕЖДУНАРОДНОЙ И НАЦИОНАЛЬНОЙ ПРАКТИКЕ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

Внедрение Международных стандартов финансовой отчетности (МСФО) украинскими компаниями в значительной степени способствует вхождению нашей страны на международные рынки. Ведь отчетность, составленная по

принципам МСФО, обеспечивает полноту и достоверность предоставляемой информации, создавая оптимальные возможности для анализа деятельности предприятий.

С начала 2000г. был введен П(С)БУ 9 «Запасы», аналогом которого в международной практике является МСФО «Запасы» (IAS 2). Эти стандарты используются для установления порядка учета запасов [1].

Цель настоящего стандарта - определить порядок учета запасов. Основным вопросом при учете запасов является определение суммы затрат, которая признается в качестве актива и переносится на будущие периоды до признания соответствующей выручки. Настоящий стандарт содержит указания по определению затрат и их последующему признанию в качестве расходов, включая любое списание до чистой цены продажи. Он также содержит указания относительно способов расчета себестоимости, которые используются для отнесения затрат на запасы [2] .

Запасы – это активы:

- а) предназначенные для продажи в ходе нормальной деятельности;
- в процессе производства для такой продажи;
- в форме сырья или материалов, предназначенных для использования в производственном процессе или при предоставлении услуг [3] .

Как видим, определение в МСФО 2 практически соответствует определению запасов, приведенному в П(С)БУ 9, за небольшим дополнением в последнем. Так, согласно П(С)БУ 9 к запасам также относятся активы, которые содержатся для потребления в процессе управления предприятием [4] .

Комитетом по Международным Стандартам Бухгалтерского Учета дано следующее определение запасов: «Запасы включают активы, закупленные и хранящиеся для перепродажи в ходе нормальной деятельности компании. Запасы также включают готовую или незавершенную продукцию, выпущенную компанией, сырье и материалы, предназначенные для дальнейшего использования в производственном процессе» [2] .

Как и в П(С)БУ 9, существуют группы запасов, к которым IAS 2 не

применяется. К таким запасам относятся:

- незавершенное производство по строительным контрактам, включая прямо связанные с ними контракты по предоставлению услуг (МСБУ 11 «Строительные контракты»);
- финансовые инструменты (МСФО 32 и МСФО 39);
- биологические активы, связанные с сельскохозяйственной деятельностью и сельскохозяйственной продукцией на месте сбора урожая (МСБУ 41 «Сельское хозяйство»).

Относительно сферы применения МСФО 2 и П(С)БУ 9 следует отметить существующие различия. Так, П(С)БУ 9 применяется предприятиями, организациями и другими юридическими лицами независимо от форм собственности (кроме бюджетных учреждений). Таким образом, ограничения по применению П(С)БУ 9 касаются только бюджетных учреждений. При этом положения IAS 2 не применяются производителями продукции сельского хозяйства и лесничества после сбора урожая, полезных ископаемых и минеральных продуктов, если они оцениваются по чистой стоимости реализации согласно сложившейся практике в этих отраслях промышленности. Положения МСФО 2 также не применяются брокерами товарной биржи, которые оценивают свои запасы по справедливой стоимости за вычетом затрат на продажу.

Между правилами учета производственных запасов по МСФО и по национальным стандартам бухгалтерского учета имеются различия.

Несколько не совпадают требования IAS 2 и П(С)БУ 9 в части оценки запасов. Так, согласно МСФО 2 запасы следует оценивать по наименьшему с двух показателей: себестоимости или чистой стоимости реализации, а П(С)БУ 9 требует отображать в бухгалтерском учете и отчетности по наименьшей из двух оценок: первоначальной стоимости или чистой стоимости реализации [5].

Главный вопрос в учете запасов – порядок определения себестоимости, которая должна признаваться как актив и переноситься на будущие периоды до момента признания соответствующих доходов. IAS 2 содержит руководство по

определению себестоимости и дальнейшему признанию затрат [5] . Согласно П(С)БУ 9 группировка затрат, из которых состоит первоначальная стоимость запасов, аналогична группировке по МСФО 2. Однако, в П(С)БУ об этом говорится не так однозначно, как в IAS 2.

Таким образом, можно сделать вывод, что П(С)БУ 9 «Запасы» во многом соответствует МСФО 2, так что у бухгалтеров трудностей с его применением в Украине не должно возникнуть.

Список литературы: 1. Бархатов А.П., Международный учет: Учеб. Пособие [Текст] / А.П. Бархатов. – М.: Издательский Дом —Дашков и К", 2008. – 258 с., 2. Грачева Р. Материальные активы по МСФО и П(С)БУ [Электронный ресурс] // Дебет-Кредит, 2007, № 28. / Р. Грачева., 3. Международный стандарт финансовой отчетности 2 «Запасы». [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://allmsfo.ru/msfo-ias-2.html>. – Заголовок с экрана, 4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [Електронний ресурс]: наказ Міністерства фінансів України від 20.10.99, 5. Харламова Е. Запасы в МСФО и П(С)БУ [Электронный ресурс] / Е. Харламова.

О.В. БОБРОВСЬКА, студент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

А.С. КОЛЄСНІЧЕНКО, асистент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

СУТНІСТЬ ПАСИВНИХ ОПЕРАЦІЙ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ ТА ДЕЯКІ ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ НИМИ

В сучасних умовах становлення ринкової системи в Україні актуальною для теоретиків та практиків банківської справи залишається проблема пасивних операцій та методів управління пасивами. Дане питання вимагає систематизації та узагальнення підходів і розробки рекомендацій, які враховували б ключові принципи взаємодії банків з клієнтами та були спрямовані на підвищення результативності їх співпраці, зокрема, в інтересах національної економіки.

Вагомий внесок щодо удосконалення засад управління пасивними операціями банку зробили такі вчені, як: А.М. Герасимович, Л.О. Примостка, А.М. Мороз, В.Г. Міщенко [1; 4-6] та інші. Разом з тим, окремі питання в межах цієї проблематики вимагають подальшого вивчення, серед яких: дослідження

особливостей здійснення пасивних операцій, їх забезпечення, аналіз факторів ефективного управління пасивами банківської установи тощо.

Пасивні операції – це операції пов'язані із залученням капіталу. Вони відіграють первинну і вирішальну роль щодо активних операцій. Під управлінням пасивами слід розуміти діяльність, пов'язану з залученням коштів вкладників та інших кредиторів, визначенням відповідної структури джерел ресурсів для банку, а також дій в сфері пасивних операцій, які спрямовані на задоволення потреб банку по дотриманню економічних вимог.

Сутність пасивних операцій полягає в залученні різних видів внесків в межах депозиту та ощадних операцій, отримання кредитів від інших банків, емісії цінних паперів, а також проведення інших операцій в результаті яких збільшується обсяг грошових засобів в пасиві балансу комерційного банку. Історично пасивні операції відігравали первинну роль по відношенню до активів, тому для здійснення активних операцій необхідною умовою є достатність ресурсів. Саме в результаті пасивних операцій банки отримують додаткові ліквідні кошти для формування джерел господарської діяльності.

Вагоме місце в процесі акумулювання банками власних ресурсів займають депозитні операції. Під депозитом розуміють грошові засоби в готівковій чи безготівковій формі, в національній чи іноземній валюті, передані в банк їх власником чи третьою особою по дорученню і за рахунок власника, для зберігання на визначених умовах.

Крім залучених коштів для відкриття депозитів, комерційні банки можуть формувати ресурси, отримуючи послуги на грошовому ринку: на ринку міжбанківських кредитів, у центрального банку, на ринку євровалют, випускаючи власні боргові зобов'язання, а також укладаючи угоди про продаж цінних паперів із можливістю поступового викупу (операції "репо"). Найбільш поширений спосіб серед зазначених операцій – отримання позик на міжбанківському ринку, пропозицію на якому формують стійкі у фінансовому відношенні комерційні банки. Стратегія управління побудована таким чином, що виникає надлишок вільних коштів, яким можна розпоряджатися, зокрема

надавати у користування іншим банкам.

Отримання міжбанківських кредитів займає важливе місце в політиці банку щодо залучення фінансових ресурсів, ефективність якої дозволяє банку підтримувати власну ліквідність та платоспроможність на високому рівні.

Специфіка банківської діяльності обумовлює важливу роль пасивних операцій для цілей формування фінансових ресурсів. Тому, отримання стабільного прибутку банком можливе лише за умов мобілізації грошових коштів, оптимізації їх структури та удосконалення механізмів їх використання, що в значній мірі залежить від ефективного управління пасивами.

Список літератури: 1. Герасимович А. М. Аналіз банківської діяльності : підручник / за ред. А. М. Герасимовича. – К. : КНЕУ, 2003. – 599 с. 2. Деревська О. Активно-пасивні операції та управління ліквідністю банківської установи//Журнал «Вісник НБУ». – 2008. – №7. – С.44-50. 3. Іщенко О. Перспективи розвитку вітчизняної системи страхування депозитів у світлі євроінтеграції//Журнал «Вісник НБУ». – 2008.- №5. – С.52-58. 4. Міщенко В. І. Банківські операції: Підручник / За ред. В.І.Міщенка, Н.Г. Слов'янської. – К.: Знання, 2006. – 727с. – (Вища освіта ХХІ століття). 5. Мороз А. М. Банківські операції: Підручник / За ред. А.М. Мороза. – К.:КНЕУ, 2000. – 384с. 6. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку : підручник / Л. О. Примостка. – 2-ге вид. – К. : КНЕУ, 2004. – 468 с.

А.Д. САЙГАНОВА, студент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

О.І. ЛИННИК, к.е.н., доцент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ СИТУАЦІЇ У СФЕРІ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Заробітна плата є передумовою та головною мотивацією для підвищення продуктивності праці. Рівень зарплати має бути достатнім для розвитку здібностей, бо саме людина, яка має вищу освіту, досвід праці може підвищувати стан підприємства та цінується на ринку праці [1].

Але, нажаль, ситуація в Україні на даний момент свідчить про наявність дуже гострої проблеми у сфері заробітної плати. Відбувається високий розрив між ціною праці та її вартістю, який свідчить про зниження рівню добробуту та

життя населення. Порівняно з іншими країнами як колишнього СРСР, так і країнами Євросоюзу, рівень середньої заробітної плати в Україні менший майже у 10 разів та є одним із найнижчих. Цей факт свідчить про низький рівень підтримки населення у соціальній сфері.

Також із важливих проблем сфери заробітної плати можна виділити низьку питому вагу заробітної плати у калькуляції собівартості продукції. Через те, що Україна експортує сировину та напівфабрикати, заробітна плата є несуттєвою складовою собівартості. Для підвищення питомої ваги оплати праці у собівартості треба приділити увагу експорту товарів з більшою кількістю процесів переробки [2].

Серед інших негативних явищ у сфері заробітної плати є так звані «зарплати у конвертах». Це обумовлюється бажанням роботодавців та працівників економити на сплаті податків. Але не можна не зазначити, що у 2016 році уряд пішов назустріч підприємцям, встановивши єдину та зменшену ставку ЄСВ у розмірі 22%. Але нажаль, надходження до Державного бюджету до Фондів соціального страхування залишилися на тому ж рівні. Причиною цього, скоріш за все, є менталітет українців. Бо на відміну від європейців, які вважають несплату податків аморальним явищем, з боку українців ухилення є нормальною справою, у якій є чи не змагання на розмір обмани держави.

На нашу думку, ці ставки високі, особливо у сьогоdnішніх умовах. Ми вважаємо, що оптимальним розміром ставки утримання ПДФО був би 10-12%, замість ставки у 18%, яка діє на сьогодні. Але у той же час, пропонуємо встановити диференційні ставки оподаткування для різних обсягів доходів. Бо несправедливо, якщо людина, чия зарплата складає 20 000 гривень та більше оподатковується таким же чином, як і мінімальна.

Отже, зважаючи на вищеописані негативні тенденції, пропонуємо:

- 1) встановити обґрунтовані розміри мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму, які будуть актуальні для сьогоdnішніх умов життя. Таким чином, людина зможе не тільки повному обсязі задовольняти прості потреби, а й розвивати свої здібності;

2) постійно проводити індексацію зарплат, підвищувати розмір заробітної плати як на державному, так і на рівні підприємств у випереджаючому темпі;

3) удосконалювати систему оподаткування та встановлювати диференційні ставки оподаткування залежно від розмірів доходу.

Але для повного покращення ситуації у сфері заробітних плат в Україні, звичайно потрібна постійна співпраця апарату управління із простими людьми, та підприємцями, бо від них залежить добробут всієї країни.

Список літератури: 1. Гадзевич О. І. Оплата праці в умовах ринку: теорія, практика: навч. посіб. / О. І. Гадзевич. – К.: КОНДОР, 2010. – 400 с., 2. Комаров Н. Г. Мотивация труда и повышение эффективности работы / Н. Г. Комаров // Человек и труд. – 2010.

О.О. ФАЛЬЧЕНКО, к.е.н., доцент, м. Харків, НТУ «ХП»

ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В ПРАКТИКУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Актуальність вивчення міжнародних стандартів фінансової звітності визначається необхідністю підготовки українських фахівців до переходу міжнародні стандарти фінансової звітності і передачі накопиченого досвіду. Отримані знання дозволять фахівцям ефективно проводити фінансовий аналіз діяльності підприємства до ухвалення обґрунтованих висновків для об'єктивних управлінських рішень, визначати оптимальну балансову політику підприємства, трансформувати звітність і формувати міжнародну звітність для іноземних інвесторів. Через це підприємства підвищать конкурентоспроможність на вітчизняному ринку і створять сприятливий інвестиційний клімат на міжнародному ринку.

Досить багато підприємств припускає, чи вже перейшло на складання звітності відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, але

вимоги податкових і статистичних органів з підготовки звітності залишає складання звітності відповідно до національних стандартів.

Останнім часом впровадження МСФЗ в практику діяльності господарюючих суб'єктів диктується не тільки потребою міжнародної спільноти, але й їх застосуванням при складанні фінансової звітності. Як наслідок, процес підготовки та складання фінансових звітів повинен бути організований відповідно до законодавства та забезпечувати користувачів повною, правдивою, неупередженою інформацією про фінансові результати діяльності і фінансовий стан підприємства.

Використання Міжнародних стандартів фінансової звітності допоможе уникнути ведення подвійного та потрійного обліку, а також призведе до підвищення розвитку вітчизняного ринку консалтингових послуг. Крім того, навколо даного питання є багато суперечок, оскільки підприємці непокояться переходом до нової методики складання звітності, яка на перших етапах її застосування вимагає значних фінансових ресурсів для свого запровадження.

Перехід на Міжнародні стандарти фінансової звітності має багато позитивних моментів, зокрема:

- можливість отримання необхідної інформації для прийняття управлінських рішень;
- забезпечення порівнянності звітності з іншими організаціями, незалежно від того, резидентом якої країни вони є і на якій території здійснюють господарську діяльність;
- можливість залучення іноземних інвестицій і позик, а також виходу на зарубіжні ринки;
- престижність, забезпечення більшої довіри з боку потенційних партнерів;
- у багатьох випадках велика надійність інформації;
- прозорість інформації, що забезпечується шляхом дотримання правил її складання, а також численними поясненнями до звітності.

Фінансова звітність повинна давати достовірне уявлення про фінансовий

стан, фінансові результати і рух грошових коштів підприємства. Достовірне подання вимагає правдивого опису впливу господарських операцій на активи, зобов'язання, доходи та витрати відповідно до визначень (і критеріями визнання). Передбачається, що достовірне подання фінансової звітності забезпечується при дотриманні вимог МСФЗ (з урахуванням розкриття додаткової інформації, якщо це необхідно). Фінансова звітність, складена відповідно до МСФЗ, яка має містити чітке та однозначне вказівку на таку відповідність. Якщо у ній не дотримуються вимоги всіх застосовних МСФЗ, вона не може вважатися відповідної МСФЗ.

О.О. ФАЛЬЧЕНКО, к.е.н., доцент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

І.Ю. БОГДАН, студент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АУДИТУ ОПЛАТИ ПРАЦІ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

В умовах кризових явищ в економіці і дефіциту бюджетних коштів актуальним є контроль за їх використанням в бюджетних установах, які фінансуються з державного бюджету. У вирішенні цих проблем важлива роль відводиться організації аудиту та підвищенню його дієвості і результативності. Отже, питання удосконалення організації і методики аудиту оплати праці вимагає подальшого дослідження.

Аудит розрахунків з оплати праці відіграє важливу роль у системі зовнішнього аудиту. Це пов'язано з тим, що облік праці і заробітної плати є трудомістким, потребує уваги і сконцентрованості, оскільки пов'язаний з обробленням великої кількості первинної інформації, має багато однотипних операцій, здійснення яких потребує багато часу.

Мета аудиту оплати праці відповідно до МСА 200 «Ціль і основні принципи аудиту фінансової звітності» полягає у висловленні аудитором

незалежної професійної думки щодо правильності відображення у звітності установи інформації про розрахунки з оплати праці.

Аудит розрахунків з оплати праці – це дуже трудомістке і відповідальне завдання з надання впевненості, бо поєднує в собі елементи фінансового аудиту й аудиту на відповідність, що пов'язано з необхідністю дотримання трудового та податкового законодавства при формуванні фінансової інформації про розрахунки з оплати праці та інші виплати працівникам.

Бюджетна установа самостійно, але відповідно до законодавства, установлює штатний розклад, форми і системи оплати праці, преміювання. Облік праці і заробітної плати – одна із найважливіших і складних ділянок роботи, що потребують точних і оперативних даних, у яких відбивається зміна чисельності робітників, витрати робочого часу, категорії робітників.

Під час аудиту використовуються різні методи й методичні прийоми: перерахунок, перегляд, оцінка фактичної наявності, зіставлення, оцінка. Так, для перевірки розрахунків з оплати праці застосовують методи зіставлення даних бухгалтерського обліку з первинними документами (оклади, затверджені в штатному розкладі, і фактичні нарахування, табель обліку робочого часу і розрахунок зарплати), перерахунки (аудитор перераховує суми, які були утримані, і порівнює з нормами чинного законодавства) тощо. Також існують певні способи перевірки документів. Наприклад, первинні документи, які є основою для нарахування і виплати заробітної плати (табелі, розрахунково-платіжні відомості) вивчаються комбіновано, тобто суцільним і вибіркоким способом (якщо аудитор перевірів деяку кількість однотипних первинних документів і не знайшов помилок, то він може вважати, що документи з цієї пачки всі без помилок).

Особливо аудитору треба звертати увагу на ефективність використання робочого часу. Спочатку треба зіставляти фактично відпрацьований час із плановим. При цьому уважно перевіряти табель обліку відпрацьованого часу.

Таким чином, аудит відіграє важливу роль в діяльності установ. Його одним із важливих завдань є правильна організація перевірки витрачання

коштів на оплату праці. Він значною мірою сприяє зростанню продуктивності праці, зміцненню трудової дисципліни та ефективному застосуванню встановленої системи оплати праці. Правильна організація і методика аудиту за дотриманням нормативно-правових актів при нарахуванні заробітної плати та утримань з неї, контролю за веденням бухгалтерського обліку оплати праці, та за її документальним оформленням викоринить або зведе до мінімуму порушення в системі оплати праці.

О.О. ФАЛЬЧЕНКО, к.е.н., доцент, м. Харків, НТУ «ХП»

А.В. ТЕРЛЕЦЬКА, студент, м. Харків, НТУ «ХП»

НЕОБХІДНІСТЬ АНАЛІТИЧНИХ ПРОЦЕДУР ПРИ АУДИТІ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Рівень використання аналітичних процедур в практиці має певну тенденцію до зростання. Актуальність теми визначено доцільністю використання наявний досвід із цієї тематики.

Загальноекономічне визначення суті фінансових результатів пояснює їх як наслідок співставлення доходів звітного періоду із витратами. Для того, щоб категорія фінансового результату господарської діяльності виконувала свої функції, її необхідно визначати та відображати у певних вимірниках.

Метою аудиту фінансових результатів є встановлення об'єктивної оцінки щодо достовірності, об'єктивності, правдивості й законності відображення в бухгалтерському обліку й фінансовій звітності доходів та фінансових результатів і донесення цієї істини через аудиторський висновок до користувачів інформації.

Аналітичні процедури є видом незалежних аудиторських процедур, що виконуються для отримання аудитором потрібних аудиторських доказів. Термін аналітичні процедури в міжнародній аудиторській практиці

використовується для опису економічного аналізу не тільки показників фінансово-господарської діяльності, а й їх тенденцій. Установлення норм і правил використання аналітичних процедур під час аудиторської перевірки міститься в МСА 520 «Аналітичні процедури».

Аналітичні процедури – це аналіз і оцінка важливих відносних показників та їх порівняння, разом із підсумковим дослідженням відхилень та взаємозв'язків, які суперечать іншій інформації або мають відхилення від очікуваних величин.

Серед аналітичних процедур виокремлюють пріоритетні, тобто ті, які визначають головну мету аудиту і полягають у виявленні незвичайних або неправильно відображених у звітності господарських фактів та у встановленні причин різного виду помилок і перекручень.

Аналітичними процедурами можна вважати незалежні процедури, які полягають у виявленні, аналізі та оцінці показників, а також взаємозв'язків між показниками фінансово-економічної діяльності економічного суб'єкта, що перевіряється.

Встановлено, що рівень використання аналітичних процедур в практиці має певну тенденцію до зростання. Це викликано розвитком ринкових відносин та підвищенням вимог до обґрунтованості і доказовості професійного судження в аудиторських висновках, щодо достовірності не тільки фінансової звітності підприємства, але й його інвестиційної привабливості та безперервності діяльності що досягається через диверсифікацією процедур аудиту та включенням до їх складу аналітичних процедур з аналізу господарської діяльності суб'єктів господарювання.

Результатами використання аналітичних процедур є виявлення аудитором наявності або відсутності незвичайних коливань або відхилень показників бухгалтерської звітності економічного суб'єкта. Якщо аудитор у результаті аналітичних процедур дійшов висновку про наявність значних відхилень даних або несумісність їх з іншою інформацією, отриманою з досліджуваного питання, він має провести додаткові дослідження й отримати відповідні

пояснення і підтверджувальні докази.

Переконливість аналітичних висновків аудитора залежить від якості проведеного аналізу і за необхідності підтверджується іншими аудиторськими процедурами. Поки що мало усвідомлена ефективність від застосування аналітичних процедур у вітчизняній аудиторській практиці зумовлює необхідність комплексного їх розгляду і систематизації. Впровадження аналітичних процедур є вагомим методологічним підґрунтям для вітчизняних аудиторів.

Ю. ФЕДЬКО, студент, м. Харків, НТУ «ХП»

ПЕРЕВАГИ АДАПТАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ УКРАЇНИ ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

В умовах розвитку міжнародної економіки, глобалізаційних процесів, розширення зовнішньоторговельних зв'язків підприємств, збільшення обсягів прямого іноземного інвестування, набувають актуальності питання адаптації вітчизняної практики обліку до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та звітності. В останні роки в Україні відбуваються складні процеси реформування системи бухгалтерського обліку зумовлені зміною економічної системи й інтеграцією країни до Європейського Союзу. Це вимагає запровадження єдиних світових стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності, що дозволить усунути економічні й торговельні бар'єри, активізувати надходження іноземних інвестицій, виходити на світові ринки капіталу, формувати конкурентоспроможне ринкове середовище.

Питанням адаптації національних стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності України до міжнародних приділяли увагу такі відомі вітчизняні учені, як М.Білуха, Н.Дорош, М.Кужельний, М.Малік, Є.Мних, та ін.

Методичним питанням проблем гармонізації бухгалтерського обліку та фінансової звітності України з міжнародними стандартами приділяють увагу Ф.Бутинець, С.Голов, В.Пархоменко, В.Сопко, Ткаченко та інші.

Гармонізації обліку та звітності України з міжнародними стандартами сприяло прийняття і запровадження Програми реформування бухгалтерського обліку, затвердженої Кабінетом Міністрів України 28 жовтня 1998 р. та Стратегії застосування міжнародних стандартів фінансової звітності, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24.10.07 р.

Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) - система принципів, методів та процедур ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності. МСБО виникли внаслідок інтеграційних процесів в економіці й спрямовані на зближення бухгалтерського обліку і фінансової звітності в різних країнах світу. [1].

Оскільки українські підприємства складають фінансову звітність за уніфікованими формами, передбаченими відповідними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, то це призводить до того, що підприємства різних видів економічної діяльності надають звітність, яка не відображує їх специфіки, не забезпечує прозорість інформації для власників-акціонерів та інших користувачів звітності. Це стримує інноваційний розвиток національної економіки й реалізацію іноземних інвестиційних проектів.

Прийняття і використання міжнародних стандартів забезпечує: зменшення ризику для кредиторів та інвесторів, зниження витрат кожної країни на розробку власних стандартів, поглиблення міжнародної кооперації в галузі бухгалтерського обліку, однозначне розуміння фінансової звітності та зростання довіри до її показників у всьому світі [2].

Гармонізація обліку висуває існуючі у сфері бухгалтерського обліку проблеми на міжнародну арену, що дає можливість створення єдиного підходу до вирішення облікових проблем.

Міжнародні стандарти дозволяють не лише скоротити витрати підприємств при підготовці своєї звітності, але й знизити витрати по залученню

капіталу.

Однак в Україні не сформувалися необхідні умови для повноцінного впровадження Міжнародних стандартів і розкриття фінансової звітності. На сучасному етапі міжнародної інтеграції у сфері економіки можна виділити таку важливу тенденцію розвитку бухгалтерського обліку та фінансової звітності, як зближення (гармонізацію, уніфікацію) правил та облікових процедур, вимог до фінансової звітності, стандартів бухгалтерського обліку та фінансової звітності суб'єктів господарювання на рівні, що відповідає міжнародним стандартам ведення бухгалтерського обліку [3].

Список літератури: 1. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку / В. Г. Швець. – К.: Знання, 2006. 2. Мосаковський В. Гармонізація обліку / В. Мосаковський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 4. 3. Петрук О. М. Гармонізація національних систем бухгалтерського обліку / О. М. Петрук. – Житомир: ЖДТУ. – 2007.

І.І. ХАЙЛО, студент, м. Харків, НТУ «ХП»

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ЗА ПРАВИЛАМИ МСФЗ

Міжнародні стандарти - це цілісна система обліку, що узагальнює облікові принципи і правила складання фінансових звітів, спрямована на зближення методології обліку та звітності різних країн. Як відомо, національні положення бухгалтерського обліку України ґрунтуються на Міжнародних стандартах фінансової звітності, але вони мають деякі відмінності. Міжнародним аналогом П(С)БО 9 «Запаси» є МСФЗ 2 «Запаси». Згідно МСФЗ 2, запаси - це активи, які: утримуються для продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва для такого продажу; існують у формі основних чи допоміжних матеріалів для споживання у виробничому процесі або при наданні послуг. До запасів відносяться також товари, спеціально придбані для продажу (товари, придбані підприємствами

торгівлі), а також інші цінності, придбані яким-небудь підприємством (не обов'язково торговим) для перепродажу, готова продукція, і незавершене виробництво. [1]

Готова продукція є частиною матеріально-виробничих запасів, призначених для продажу (кінцевий результат виробничого циклу, активи, закінчені обробкою (комплектацією), технічні та якісні характеристики яких відповідають умовам договору або вимогам інших документів, у випадках, встановлених законодавством).

Одиниця бухгалтерського обліку готової продукції обирається організацією самостійно таким чином, щоб забезпечити формування повної і достовірної інформації про ці запаси, а також належний контроль за їх наявністю і рухом.

Планування та облік готової продукції ведуть в натуральних, умовно-натуральних і вартісних показниках. Собівартість оцінюється за витратами на її виробництво. Такі витрати складаються переважно з витрат на оплату праці та інших витрат на персонал, безпосередньо зайнятий виготовленням продукції, включно з керівним персоналом, і з відповідних накладних витрат. Оплата праці та інші витрати, що пов'язані з продажем та загальним адміністративним персоналом, не включаються до собівартості, а визнаються як витрати періоду, в якому вони були понесені.

Облік руху готової продукції залежить від системи обліку, що застосовується підприємством. В міжнародних стандартах фінансової звітності існують дві системи обліку запасів (в т.ч. готової продукції): постійного та періодичного обліку .

При системі періодичного обліку (Periodic Inventory System) надходження та вибуття запасів протягом звітного періоду на рахунках запасів не відображують, але результати обов'язково підбиваються в кінці. Собівартість реалізації запасів при системі періодичного обліку визначається балансовим методом. Собівартість продажу наводиться шляхом відображення операційних витрат за елементами разом із величиною зміни запасів протягом звітного

періоду.

При системі постійного обліку запасів (Perpetual Inventory System) їх надходження та видаток відображають протягом звітного періоду на відповідних рахунках запасів ("Товари", "Матеріали", "Незавершене виробництво", "Готова продукція"). Собівартість реалізації визначається як добуток собівартості одиниці запасів та кількості реалізованих запасів. Цей метод є надзвичайно розповсюджений серед багатьох підприємств. При застосуванні системи постійного обліку реалізовані запаси відображають у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) за статтею "Собівартість реалізації". Собівартість реалізації готової продукції включає: виробничу собівартість реалізованої готової продукції; нерозподілені виробничі накладні витрати; наднормативні виробничі витрати запасів [2].

Список літератури: 1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 2 «Запаси»: [Електронний ресурс], Офіційний сайт Міністерства фінансів України. - Режим доступу:!
<http://www.mmfm.gov.ua/file/lhik/364245/file/ias-02.pdf>, 2. Жолнер ІВ. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами - 2012: [Електронний ресурс]: Українські підручники. – Режим доступу:;
http://pidruchniklws/10500902/buhgaltersldy_oblik_ta_audit/zapasi

Т.С. ШОВКОПЛЯС, ст. преп., г. Харьков, НТУ «ХПИ»

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ОФФШОРНЫХ ЗОН ДЛЯ МИНИМИЗАЦИИ НАЛОГОВЫХ ПЛАТЕЖЕЙ

Жесткое налоговое законодательство любого государства автоматически побуждает хозяйствующего субъекта искать пути легального планирования налогов. Легальное планирование налогов- не просто хорошо поставленный бухгалтерский учет и правильное составление отчетных балансов а законная возможность либо не платить никаких налогов вообще, либо свести их уровень к минимальному.

Оффшорный бизнес приобретает все больший вес в мировом обороте

капитала, его особенности и все новые возможности, которые он предлагает, заслуживают постоянного внимания. Достаточно много иностранных предприятий ведут свои дела через оффшорные фирмы. Налоговое планирование и осуществление предпринимательской деятельности с помощью нерезидентов, в том числе расположенных в оффшорных зонах, требует наличие большого количества информации по законодательству, экономике и т.д. Оффшор – это средство, дающее юридически корректные результаты только при четком соблюдении законов страны, в которой зарегистрирована фирма, и тех стран, где она осуществляет свою деятельность. Несоблюдение элементарных требований законодательства при регистрации и использовании оффшора может привести к плачевным результатам.

Современная практика оффшорного бизнеса. Оффшор- это один из самых эффективных методов налогового планирования. «Оффшор»- термин имеющий понятие не юридическое, а экономико – географическое.

Оффшор (регистрация) и оффшорные счета это законный для предпринимателя способ уменьшить сумму налоговых выплат фирмы. В результате взаимодействия местной фирмы и оффшорной компании можно практически ликвидировать выплаты налога на прибыль.

Оффшорный бизнес – это деятельность, которая ведется за пределами данной юрисдикции, имеющая зарубежные по отношению к ней источники дохода и поэтому подлежащая в ней льготному налогообложению. Оффшорные компании подлежат надзору и контролю только в стране, в которой были зарегистрированы. В настоящее время на налоговой карте насчитывается более 300 единиц льготных юрисдикций и зон, представляющих интерес с точки зрения налогового планирования международных финансовых операций. Общее число оффшорных компаний достигает нескольких сотен тысяч. Важную роль оффшорные зоны играют в разнообразных схемах перекачки финансовых ресурсов как в легальных финансовых сделках, требующих конфиденциальности, так и в операциях, связанных с криминальной деятельностью (например, легализация «грязных» денег, так называемое

«отмывание»-laundering). Этим обусловлено настороженное отношение к компаниям, зарегистрированным в оффшорной зоне. Оффшорные зоны используются также для проникновения на рынки, непосредственный выход на которые затруднен. Оффшорные зоны используются для достижения ряда целей, прежде всего для минимизации налоговых платежей и операционных расходов, повышения мобильности оборотных активов. Этим целям служат различные фонды (паевые, трастовые и др.), расположенные в оффшорных зонах и позволяющие оперативно манипулировать денежными ресурсами и ценными бумагами. Во многих оффшорных зонах располагаются крупные международные банки, работающие на мировых валютных и фондовых рынках. Оффшорные зоны широко используются при импортно-экспортных операциях, инвестиционной деятельности, для владения и управления имуществом, а также во многих случаях, когда необходимо оптимизировать налогообложение компании. Вывод. Оффшорные компании открывают широкие возможности на мировых финансовых рынках: открытие кредитов в любых банках, использование услуг, отсутствующих на внутреннем рынке страны. Для оффшорных компаний становятся доступными нетрадиционные формы ведения бизнеса, который происходит за счет гибкости законодательства оффшорных зон.

Список литературы: 1. Розпорядження КМУ про перелік офшорних зон від 24.02.03р. №77-р, 2. Закон України Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон від 13.10.92р. ВВР.1992№50 с677, 3. Евстигнеев Е.Н. Налоги и налогообложение. Краткий курс 3-е изд. СПб. Питер, 2006, 4. <http://www.taxes.net.ua/pages/index.php?at=8&id=13>, 5. <http://exsolver.narod.ru/Books/Fininvest/InterFin/c25.html>, 6. <http://www.companion.ua/Articles/Content/Forprint/?Id=10312&Callback=0>

Р.Ф. СМОЛОВИК, к.э.н., проф., г. Харьков, НТУ «ХПИ»

ФАКТОРЫ РОСТА ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТИ ТРУДА В УСЛОВИЯХ ИННОВАЦИОННОГО ПРОИЗВОДСТВА

В условиях инновационного развития три производственных фактора

обеспечивают рост производительности труда: средства труда, предметы труда, сам процесс труда. В связи с этим весь прирост производительности общественного труда может быть получен только при условии повышения технического уровня производства на базе инновационной техники, технологии, методов организации производства.

Однако необходимо учитывать, что и в условиях инновационного развития производительность труда будет лимитирована теми факторами или ресурсами, наличие которых будет минимальным. В связи с этим важно определять оптимальную пропорциональность не только между производственными факторами, но и внутри каждой их группы. Любой производственный процесс по изготовлению продукции требует не просто материалов, а определенных их видов, размеров; не просто средств труда, а определенного вида оборудования; не просто использования труда рабочих, а труда рабочих определенных профессий, специальностей, квалификации. То есть в данном случае учитываются не только материальные факторы, но личный фактор трудовых ресурсов предприятия.

Однако хорошо известно, что эффективность производства только на одну треть зависит от использования инновационных процессов, а другая его часть определяется интеллектуальным капиталом трудовых ресурсов, квалификацией, компетентностью менеджмента. Причем, мировая тенденция заключается именно в том, что их значение в наращивании экономического потенциала любой страны постоянно возрастает. Такое явление можно объяснить несколькими причинами.

В современных условиях интеграции экономических систем главным фактором, который обеспечивает эффективность общественного производства, становятся не средства труда, а работники умственного труда.

При этом необходимо учитывать и тот факт, что процесс интеграции интеллектуального потенциала трудовых ресурсов, производства, методов менеджмента будет в значительной мере зависеть от их способности, скорости адаптации к требованиям, которые изменяются под воздействием внешнего

окружения.

Необходимо учитывать, что интеллектуальный труд включает элементы творчества, которые играют разную роль в производственном процессе. Так, например, интеллектуальному труду в сфере фундаментальных исследований в большей мере присущ поисковый, прогнозирующий характер научной деятельности; важную роль здесь играет интуиция, воображение, фантазия, озарение.

Следовательно, в решении прикладных задач преобладает исполнительская работа. Характер интеллектуальной работы предъявляет свои требования к интеллектуальным качествам исполнителей, к их профессиональной подготовке, к процессу управления трудовыми коллективами.

Можно предположить, что ни один из трудовых коллективов любого уровня организации интеллектуального труда не может нормально функционировать без наличия различием структуры исследователей. Для оптимального решения проблем научных исследований нужны и организаторы, и эрудиты, и генераторы идей, и исполнители, именно те, которые аккуратно и добросовестно умеют выполнять задача руководителя.

Поэтому следует особенно подчеркнуть тот факт, что сотрудники, которые работают в области поиска новых идей, научных исследований, как правило, могут иметь крайне выраженные взгляды. Они не репрезентативные, как сказал бы социолог. Ориентированные не только на самостоятельное принятие решения, но и на необходимость отвечать за его результат.

Как считают многие ученые, в науке ничего не делается без фантазии и страстей. Однако нахождение истины в науке основывается на знании, компетентности, а не на одной только интуиции. Здесь нужно не только строгость и дисциплина мысли, но и необходима неуклонная верность моральным принципам. Эффективность интеллектуального труда в значительной мере будет зависеть и от таких факторов, как: индивидуальные интеллектуальные способности, деловые качества исследователей и разработчиков, психологическая совместимость и рациональный климат в

коллективе.

Конечно, рассмотренная проблема социально-психологической особенности методов учета интеллектуального труда, производительности, безусловно, требует концентрации работы философов, социологов, экономистов, специалистов в области менеджмента. Такой интерес к исследованию анализируемой проблемы может быть рожден только социальной потребностью; он должен быть востребован всем обществом страны в целом. Одним из важнейших признаков сложных систем есть возможность описать их состояние, используя множество величин, которые ее характеризуют – параметров. Причем можно использовать только наиболее значимые из них, которые отвечают конкретным целям исследования. Однако наиболее глубокой и адекватной формой формализации является математическая интерпретация состояния и движения систем, в так называемом, фазовом пространстве. В отличие от указанных выше характеристик процессов, в сложных социальных системах наличие субъективных факторов, связанных с интеллектуальной деятельностью трудовых ресурсов, приводят к тому, что такая система слабо подвергается формализации по следующим основным причинам. Если открытие законов физики не приводит к изменению движения объектов природы, то результаты исследований в области общественных наук могут быть приняты к сведению самым исследуемым объектом, вследствие происходит изменение его движения. Таким образом, исследование факторов, которые влияют на структуру интеллектуального капитала, изменение производительности интеллектуального труда, должны учитывать следующие особенности: двойственная роль исследователей указанных процессов; наличие обратной взаимосвязи между результатами исследования и изменением объекта исследования; слабая формализуемость изменений объекта исследования.

Автор многих научных достижений в сфере понятия человеческого капитала – О. Бескер считал, что инвестиции в процесс образования приведут в будущем к увеличению доходов. Гарантом этого является конкурентный рынок труда, который заставляет работодателей соответствующим образом оплачивать

больше высокую производительность работников, которые имеют более качественное образование.

Все изложенное выше, позволяет сделать следующие выводы. Совершенствование хозяйственного механизма экономически развитых стран в современных условиях происходит под влиянием глобализации экономических систем и взаимосвязи с современными технологиями, интеллектуальными и финансовыми ресурсами, современными методами и технологиями менеджмента. Особенно необходимо выделить такие процессы как глобализация информации и коммуникаций, увеличение значимости интеллектуального содержания процесса производства, труда и продукта труда. В этих условиях способность предприятий, организаций к выполнению своих функций в конкурентной среде, в значительной степени, будет зависеть от конкурентного преимущества в достижении больше высокой производительности умственного труда.

Следовательно, понимание экономической сущности интеллектуального капитала, развитие методологии его количественного измерения становится причиной, необходимостью появления новой подсистемы – интеллектуального труда, его измерения, учета производительности. Однако в решении указанных задач возникают многие проблемы, как объективного, так и субъективного характера, решение которых, безусловно, повлияет на устойчивые процессы экономического развития любой страны в современных условиях глобализации.

Л. ГУДКОВА, студент, м. Харків, НТУ «ХП»

РОЗРОБКА ЗАХОДІВ З ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТОВ «СУМСЬКЕ МАШИНОБУДІВНЕ НВО»

В сучасних умовах господарювання вітчизняні підприємства функціонують у економічних умовах, які постійно змінюються. Проте не лише

вплив факторів зовнішнього середовища негативно впливає на діяльність підприємств, а й відсутність забезпечення відповідного рівня фінансової стійкості. Дослідженню проблем фінансової стійкості підприємств присвячені праці таких вчених, як Білик М.Д., Білуха Н.Г., Бланк І.О., Гіляровська К.Т., Крухмаль О.В., Ковальчук М.І., Мамонтова Н.А., Цал-Цалко Ю.С., Савицька Г.В., Ковальов В.В., Абрютіна М.С., Шкарлет С.М., Єрмошенко М.М. та ін. Як зазначає К.Т. Гіляровська, «...поняття «фінансова стійкість» підприємства багатогранно, воно більш широке, на відміну від понять «платоспроможність» і «кредитоспроможність», так як включає в себе оцінку різних сторін діяльності організації» [1, с. 9-10].

Фінансова стійкість підприємства залежить від ефективного управління фінансовими ресурсами та визначається співвідношенням власних і позикових коштів, активів та джерел їх фінансування. Головною проблемою вітчизняних підприємств є низький рівень окремих показників фінансової стійкості, обумовлений недостатньою величиною власного капіталу для фінансування діяльності господарюючого суб'єкта. На сьогоднішній день для переважної більшості підприємств актуальним питанням виступає оптимізація структури капіталу, основними критеріями якої є максимізація рівня прогнозованої фінансової рентабельності та мінімізація вартості капіталу.

Шляхом побудови комплексної моделі, запропонованої Боримською К.П. [2], визначено оптимальну структуру фінансових ресурсів на прикладі ТОВ «Сумське машинобудівне НВО» за показниками його діяльності. У результаті виконаних розрахунків можемо зазначити, що найкращим варіантом співвідношення між власним і позиковим капіталом ТОВ «Сумське машинобудівне НВО» за критерієм максимізації рівня фінансового левериджу є 2-й варіант (РФЛ = 2,31), де частка власного капіталу становить 50%, а позикового – 50%. Це свідчить про те, що чим вища питома вага позикових коштів в загальній сумі капіталу, тим більший рівень прибутку він отримує на власний капітал. Проте за іншим критерієм – мінімізації середньозваженої вартості капіталу – найнижче значення даного показника притаманне для 1-го

варіанту (вартість капіталу 243,9 млн. грн.), коли співвідношення власного та позикового капіталу складає 30:70. Тому за такої ситуації оптимальною структурою капіталу є 1-й варіант, коли співвідношення власного та позикового капіталу складає 70:30.

Рекомендованими напрямками структуризації власного капіталу є наступні: зростання величини резервного капіталу (оптимально – більше 15%), використання додаткового капіталу (рекомендоване значення – менше 20 %) та нарощування нерозподіленого прибутку.

Застосування механізму фінансового левериджу дає змогу визначити оптимальну структуру капіталу, яка забезпечує максимальний рівень фінансової рентабельності. Окрім того, співвідношення власного і позикового капіталу 70:30 забезпечило б ТОВ «Сумське машинобудівне НВО» більш високим рівнем фінансової стійкості порівняно з існуючим.

Список літератури: 1. Гиляровская Л.Т. Анализ и оценка финансовой устойчивости коммерческого предприятия / Л.Т. Гиляровская, А.А. Вехорева А. - СПб.: Питер, 2003. - 256 с., 2. Боримська К.П. Удосконалення підходів до аналізу оптимальної структури власного капіталу акціонерного товариства / К.П. Боримська, Р.В. Варічева // Вісник ЖДТУ. – 2011. – №4(58). – С. 23-30.

І.Є. ХАУСТОВА, ст. викл., м. Харків, НТУ «ХП»

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА ЯК УСПІШНА СКЛАДОВА СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ

У сучасних умовах процес успішного функціонування і економічного розвитку підприємств багато в чому залежить від вдосконалення їх діяльності в галузі забезпечення економічної безпеки.

Слід зазначити, що сьогодні не всі керівники підприємств готові в повній мірі оцінити необхідність створення надійної системи економічної безпеки. Поняття «безпека» визначається як стан захищеності життєво важливих

інтересів. Однак в суспільній свідомості все ще сильні стереотипи, згідно з якими дана область відноситься багатьма до сфери компетенції держави та спеціальних органів. Особливо ж складно буває визначити конкретні дії, необхідні для захисту тих чи інших життєво важливих ресурсів. Внаслідок цього, багато керівників обмежуються створенням на підприємстві охоронних структур, майже повністю виключаючи з арсеналу організаційно - технічні і правові методи, засоби і способи захисту інформації.

У підсумку, наприклад, питання захисту комерційної таємниці нерідко беруться в ліцензійних угодах, договорах підряду на створення науково-технічної продукції, що призводить до витоку комерційно значимої інформації.

Заходи забезпечення схоронності інформації на окремому підприємстві можуть бути різні за масштабами та формами і залежати від виробничих, фінансових та інших можливостей підприємства, від кількості та якості охоронюваних секретів. При цьому вибір таких заходів необхідно здійснювати, виходячи їх принципу розумної достатності, дотримуючись в фінансових розрахунках «золотої середини», так як надмірне закриття інформації, так само як і недбале ставлення до її збереженню, можуть викликати втрату певної частки прибутку або привести до серйозних збитків.

Отже, проект забезпечення економічної безпеки об'єкту являє собою єдиний організаційно-технічний комплекс, в ході формування якого розробляється концепція забезпечення безпеки об'єкту або політика безпеки. Її основу складає перелік обов'язкових заходів, спрямованих на вироблення плану дій щодо захисту об'єкта: визначення складу служби безпеки (СБ), її місце в організаційній структурі підприємства, сфера її компетенції, права і повноваження, варіанти дій в різних ситуаціях, щоб уникнути конфліктів між підрозділами. Політика економічної безпеки визначає правильний з точки зору організації спосіб використання комунікаційних і обчислювальних ресурсів, правила доступу на об'єкт, правила поводження з конфіденційною інформацією, а також процедури запобігання порушень режиму безпеки і реагування на них.

Слід зазначити, що ефективність політики безпеки тільки тоді буде перебувати на належній висоті, коли її реалізація буде являти собою результат спільної діяльності співробітників організації, здатних зрозуміти всі її аспекти, і керівників, здатних впливати на її втілення в життя. Не менш важливим фактором, що впливає на дієвість політики безпеки, представляється готовність персоналу до виконання її вимог, доведення до кожного його обов'язків по підтримці режиму безпеки.

Перехід економіки на ринкові відносини вимагає від керівників підприємств не тільки розробки ринкової стратегії, а й стратегії безпеки, обов'язково включає спеціальні програми по захисту інтелектуальної власності та економічної безпеки.

Ослаблення практично будь-якої складової інфраструктури підприємства безпосередньо відбивається на його безпеці, тому процес управління підприємством знаходяться в тісному взаємозв'язку з питаннями безпеки.

Список літератури: 1. Козаченко Г.В., Пономарьов В.П., Ляшенко О.М. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: Монографія. - К: Лібра, 2003. - 280с. 2. Полушкин О.А. Управление безопасностью предприятий в условиях рыночной экономики // Закон и право. – Москва, 2010. - №10. – С. 46-50

І.А. ЮР'ЄВА, к.е.н., доц., м. Харків, НТУ «ХП»

С. РАХМЕДОВ, бакалавр, м. Харків, НТУ «ХП»

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН НА ЗАСАДАХ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

З метою підвищення ефективності виробництва на підприємствах повинна застосовуватися соціально-орієнтована система стимулювання робітників, спеціалістів і службовців у результатах праці, яка сприяє раціональному витрачання коштів на зарплату, дотриманню встановлених співвідношень між зростанням продуктивності праці та середньої зарплати.

Реалізація соціальних пакетів та соціальних програм на підприємствах є одним із інструментів формування соціально-економічної відповідальності працівників. Згідно з Законом України “Про оплату праці”, заробітна плата – це винагорода, обчислена, як правило, у грошовому виразі, яку за трудовим договором власник або уповноважений ним орган виплачує працівникам за виконану їм роботу. На сьогоднішній день однією з найбільших соціально-економічних проблем України є низький рівень заробітної плати та несвоєчасна її виплата, що призводить до зниження продуктивності праці, руйнування трудового потенціалу, сприяє розвитку тіньових процесів і відтоку кваліфікованих молодих людей за кордон. Реалізація програми регулювання загальних основ оплати праці є важливим завданням держави у сфері формування відповідальності суб’єктів трудових відносин. Основним елементом державного регулювання оплати праці є регулювання мінімальної заробітної плати. Відповідно до законодавства України, мінімальна заробітна плата повинна встановлюватися в розмірі, не нижчому, ніж вартісна величина межі малозабезпеченості в розрахунку на працездатну особу. Тому виникає потреба визначення в законодавчому порядку мінімальних розмірів гарантованої заробітної плати як стартової ціни простої малокваліфікованої праці з орієнтацією на її зближення з величиною середнього прожиткового мінімуму і подальшого його підвищення. За визначенням експертів, мінімальна зарплата має становити 2-2,5 прожиткових мінімумів, і при цьому вона в більшості країн світу становить 35-40% від середньої заробітної плати. Державне регулювання оплати праці полягає також у запровадженні тарифної системи, єдиних тарифних умов, що вимагає від державних органів уточнення параметрів тарифної сітки відповідно до величини прожиткового мінімуму. Враховуючи той факт, що більшість вітчизняних підприємств не мають на сьогоднішній день фінансових коштів для значного підвищення заробітної плати необхідно поширювати практику реалізації компаніями соціальних програм. Найбільш поширеними є програми, спрямовані на підтримку працівників підприємств. Щоб заробітна плата завжди була стимулом до

найбільш ефективної праці, роботодавцям необхідно постійно вдосконалювати форми матеріальних винагород, застосовувати нові системи оплати праці, які відповідають сучасному рівню продуктивних сил. Розмір оплати праці перестає бути єдиним, що приваблює спеціалістів, зростає значущість соціальних пакетів. Соціальний пакет дозволяє встановити рівновагу між інтересами власника підприємства та персоналу.

Для проведення контролю трудових відносин доцільно застосовувати аналітичний метод, суть якого полягає в необхідності аналізу звітів суб'єктів щодо виконання соціально-економічної політики у сфері праці на рівні працівника, роботодавця і держави. Це підвищення тривалості життя населення (через розвиток системи охорони здоров'я, медичного обслуговування населення), підвищення рівня і якості освіти (через реформу системи освіти), покращення життя (через встановлення і підтримання суспільно прийнятних норм, нормативів і стандартів життя членів суспільства, збереження природного довкілля).

Глибоке вивчення зарубіжного досвіду, може дати нам вже в найближчому майбутньому підвищення зацікавленості працівників до високопродуктивної праці. Для впровадження механізму регулювання соціально-трудова відносин на засадах відповідальності: на державному рівні – соціально-економічні програми, спрямовані на регулювання зайнятості, соціального захисту працівників, основ оплати праці, розвиток науки і освіти, розширення купівельної спроможності населення; на рівні роботодавців – програми формування оплати праці найманих працівників, розвитку персоналу, мотивування саморозвитку персоналу, соціальні пакети і соціальні програми, спрямовані на підвищення відповідальності найманих працівників.

Отже, основою відповідальної поведінки працівника в системі трудових відносин виступає його мотивація до праці, можливість реалізації власного трудового потенціалу, що потребує створення для цього умов з боку держави і роботодавців.

Список літератури: 1. Сук Л.К. Організація бухгалтерського обліку: підручник / Сук Л.К. -К.:Каравела, 2009- 624, 2. Raizberg, B., Lozovskiy, L. and Starodubtseva, Ye. (2010), "Economic mechanism".

С.О. ЯЦЕНКО, студент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

Н.М. ПОБЕРЕЖНА, к.е.н., доц., м. Харків, НТУ «ХПІ»

ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇЇ АУДИТ

Метою ведення фінансового обліку є узагальнення даних бухгалтерського обліку для складання фінансової звітності.

Зрозуміло, що достовірність інформації, що відображається у фінансовій звітності залежить від правильної організації облікового процесу і точного відображення активів, зобов'язань, власного капіталу, доходів, витрат і фінансових результатів суб'єктів господарювання.

Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період [1].

Метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства. Порядок надання фінансової звітності користувачам визначено чинним законодавством. До того ж метою фінансової звітності визначається цілий ряд вимог та принципів її формування, з тим щоб довести до користувачів дійсно правдиву і неупереджену інформацію щодо фінансового стану та результатів діяльності підприємства.

Фінансову звітність, відповідно до чинних НП(С)БО, зобов'язані складати підприємства, які мають самостійний баланс і є юридичними особами. Ось

чому важливе значення має аудит звітності та етапи його проведення.

Достовірність усіх об'єктів, що відображені в обліку, є необхідною умовою достовірності облікової та звітної інформації як про майновий стан підприємства, так і про результати його діяльності.

Метою аудиту фінансової звітності є встановлення достовірності та точності інформації, яка відображена в фінансовій звітності, її відповідність даним облікових регістрів.

Аудит фінансової звітності передбачає оцінку облікової та іншої економічної інформації шляхом вивчення реально існуючих зв'язків та взаємозв'язків між показниками [2].

Метою аудиту фінансової звітності клієнта є:

- визначення сутності та змісту ділової активності;
- виявлення зон можливих навмисних помилок у звітності;
- оцінка фінансово-господарських перспектив клієнта, його функціонування у майбутньому;
- оцінка стану бізнесу.

На сучасному етапі розвитку економіки та складності нормативно-правової бази зростає ризик прийняття помилкових рішень на підставі фінансової звітності різними її користувачами.

Підтвердження достовірності фінансової звітності аудитором має надзвичайне значення для прийняття будь-якими користувачами обґрунтованих ефективних управлінських рішень, які повинні прийматися на підставі достовірно наданої обліково-аналітичної інформації.

Таким чином, організація обліку і аудиту фінансової звітності насамперед передбачено методикою формування в фінансовому обліку інформації про господарську діяльність підприємства та розкриття її у фінансовій звітності.

Список літератури: 1. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. 2. Про аудиторську діяльність: Закон України № 3125-ХІІ від 22.04.1993 р. // Закони України. Т. 5. – К. : Ін-т Законодавства Верховної Ради України, 1996. – С. 103–112.

Т.В. ДАВИДЮК, д.е.н., проф., м. Харків, НТУ «ХПІ»

Т.О. ЛУНОВСЬКА, студент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ: АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Сьогодні в Україні рівень заробітної плати є дуже низьким, що провокує серйозні економічні та соціальні негаразди. В Україні заробітна плата «фактично перетворилась в один з варіантів соціальної допомоги, який мало залежить від результатів праці», постійно збільшується розрив між вартістю послуг праці та її оплатою [1].

Принципово важливим питанням для України є вихід на рівень європейського стандарту оцінки робочої сили. На сьогодні робоча сила в Україні недооцінена в порівнянні з середньою в ЄС і Єврозоні вдвічі, а в порівнянні з Бельгією, Францією, Швецією – в 4 рази (рис. 1).

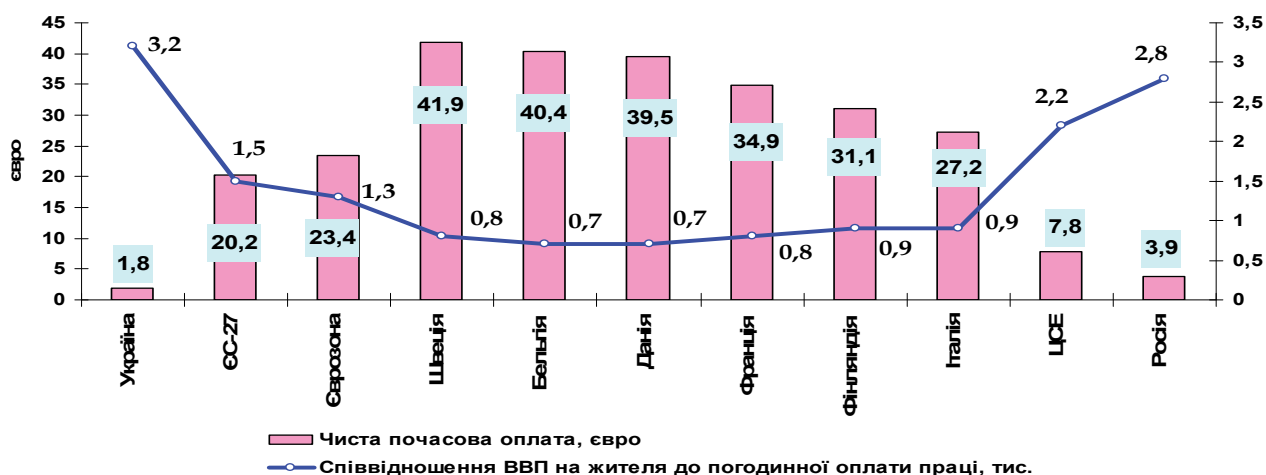

Рис. 1. Показники оцінки робочої сили (за даними Eurostat 2013 р.)

Залишається вкрай низьким сучасний рівень мінімальної заробітної плати. Мінімальна заробітна плати має розглядатись не тільки як основна державна соціальна гарантія, а як фактор економічної безпеки країни, оскільки

невиправдано низький розмір заробітної плати, включаючи мінімальну, призводить до зниження продуктивності праці та споживчого попиту, падіння тривалості життя, деградації інституту сім'ї, підвищення рівня захворюваності населення та скорочення його чисельності, погіршення криміногенної ситуації, а також змушує громадян «сісти на голку» державних соціальних допомог та субсидій [2].

Основною проблемою сучасного механізму розрахунків з персоналом підприємства є проблема заборгованості з оплати праці, про що свідчать дані Держкомстату України (рис. 2), разом з тим, на рівень доходів населення впливає і своєчасна виплата заробітної плати, тому, проблема заборгованості з виплати заробітної плати в Україні має хронічний характер упродовж усього періоду незалежності, а традиційні засоби адміністративного впливу на роботодавців-боржників не забезпечують їх ліквідацію.

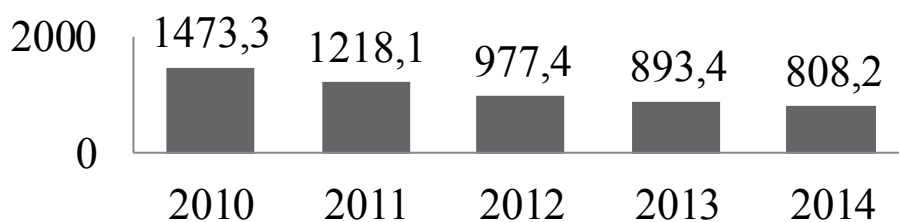

Рис. 2. Динаміка заборгованості з виплати заробітної плати у 2010-2014 роках (млн. грн.)

Протягом 2013 року обсяг заборгованості з виплати заробітної плати вдалося зменшити. За станом на 01 січня 2014 року борги економічно активних підприємств зменшились на 2,8% та склали 438,3 млн. грн., державних підприємств – на 30,6% (99,2 млн. грн.), а загальне зниження заборгованості склало 9,6% (808,2 млн. грн.). При цьому найбільший темп зменшення заборгованості з виплати заробітної плати спостерігався у 2014 році та становив 20,7% в цілому по Україні, 28,7% по економічно активним та 34,9% по державним підприємствам

Головна відмінність між розвинутими країнами та Україною полягає в

специфіці розрахунку мінімальної зарплати. Наприклад, якщо в США в основу розміру мінімальної зарплати закладаються дані офіційної статистики про вартість життя для сім'ї з 4 осіб (2 дорослих і 2 дітей), то в Україні – прожитковий мінімум розраховується на одну працездатну особу. В Україні мінімальна заробітна плата навіть не виконує функції простого відтворення робочої сили одного індивіда, тоді як у США та Європі мова йде про відтворення професійного здоров'я працюючого населення, регулярне оновлення професійних знань, розвиток трудового потенціалу в наступних поколіннях працівників, виконання сімейних обов'язків.

Щорічне підвищення мінімальної заробітної плати не встигає за загальною динамікою зарплати, а відсоткове відношення мінімальної зарплати до середньої (індекс Кейтця) в Україні не дотягує до рекомендованого МОП і Світовим банком у діапазоні 50–60% та має тенденцію до зниження (рис. 3).

Рис. 3. Динаміка середньомісячної та мінімальної заробітної плати та їх співвідношення

В Україні максимальне співвідношення між середньою та мінімальною заробітними платами у 43,5% було досягнуто в 2000 році. Враховуючи те, що мінімальна заробітна плата в нашій країні є об'єктом оподаткування доходів

фізичних осіб та утримання єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, реальне співвідношення є значно нижчим.

За експертними оцінками, на початок 2013 року співвідношення розмірів мінімальної заробітної плати та фактичного прожиткового мінімуму для працездатних осіб складало 96,4% (мінімальна заробітна плата 1147 грн., фактичний прожитковий мінімум 1190 грн.), а за станом на листопад 2013 року воно зменшилося до 92,4% (фактичний прожитковий мінімум 1242 грн.).

Нажаль, незважаючи на зростання номінальної заробітної плати загальний рівень доходів населення сьогодні у країні залишається вкрай низьким.

Список літератури: 1. Гацапук В.В. Напрямки удосконалення обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві: Як побудувати оплату праці, щоб вона стимулювала працівників працювати з максимальною віддачею. Видавництво: АЛЬФА-ПРЕС, 2007. - 162с. 2. Моссаковський В. Невирішені питання обліку оплати праці / В. Моссаковський, Т. Кононенко // Бухгалтерський облік і аудит: науковопрактичний журнал. 2013. № 2. С. 1921.

В.Е. СМОКОВСКИЙ, студент, г. Харьков, НТУ «ХПИ»

Н.М. ПОБЕРЕЖНАЯ, к.э.н., доц., г. Харьков, НТУ «ХПИ»

СТРАТЕГИЧЕСКОЕ ПЛАНИРОВАНИЕ В КОММЕРЧЕСКОМ БАНКЕ

На сегодняшний день, в условиях неопределенности внешней среды, перед руководством коммерческих банков встает вопрос разработки системы планов, то есть совокупности взаимосвязанных планов, основная цель которых – решение стратегических проблем с учетом влияния различных факторов: научных, технических, технологических, финансовых, кадровых, политических и других.

Можно выделить четыре вида взаимосвязанных планов, играющих подчиненную роль по отношению к сводному плану:

- основные направления развития и стратегия на обозримое будущее; перспективный план, выходящий за пределы одного года и обычно включающий перспективы совершенствования продукции и услуг, а также перехода к выпуску нового поколения услуг;
- производственный (краткосрочный) план, разрабатываемый обычно на один-два года и охватывающий в основном текущую деятельность;
- специальные планы (проекты), конкретизирующие такие особые цели, как разработка новых видов услуг, проникновение на новые рынки, внедрение новых технологий, перестройка организационной структуры путем объединения отдельных подразделений.

Эти планы служат формами материализации плановой деятельности и основой для увязки задач, целей и стратегий, а также предназначены для согласования результатов планирования, получаемых на различных уровнях управления.

Процесс стратегического планирования для банка начинается с предварительного определения его целей, по отношению к которой оценивается потребность в информации, необходимой для оценки этих возможностей. На следующем этапе определяют и оценивают альтернативные способы использования ресурсов банка для достижения его целей. После того как выбраны цели и оценены альтернативы, основное внимание в процессе разработки планов сосредоточивают на обеспечении непротиворечивости целей и альтернатив, подготовленных различными подразделениями банка.

Стратегический план банка довольно сложно определить с точки зрения рода информации, включаемой в него. Его содержание не у всех банков совпадает. Однако, несмотря ни на что, стратегический план должен включать следующие компоненты:

- миссию банка — четко сформулированная причина его существования;
- цели;
- исходное положение рынка (должно отражать состояние среды в

целом и в отдельных сегментах, в которых действует банк);

- оценку факторов, воздействующих на стратегию банка. Эта оценка производится на этапе анализа рыночных возможностей, а еще более конкретно – при анализе микросреды банка;

- оценку опасностей и возможностей;

- стратегию развития хозяйственного портфеля – определяет приоритетные направления инвестиций для каждого участка рынка, где действует банк;

- стратегические изменения в регулируемых факторах;

- ожидаемые финансовые результаты – возможный результат деятельности банка за год, выраженный в стоимостной оценке.

Таким образом, стратегическое планирование в банках применимо к любой проблеме, которая связана с глобальными целями банка, ориентирована на будущее, затрагивает внешние и внутренние факторы, влияющие на результаты деятельности банка. Она полностью включает систему планов, процесс планирования, подсистему управления планированием и частично – три других элемента: подсистемы организационного обеспечения, информационного обеспечения и принятия решений.

Т.О. РОЗУВАН, студент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

КРЕДИТНІ ВІДНОСИНИ У АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ УКРАЇНИ

Сільськогосподарські комплекси потребують фінансові ресурси для впровадження інноваційних технологій, оновлення техніки, будівництва нових об'єктів. Але відсутність механізмів іпотечного кредитування в галузі, а також через недосконалість законодавчих механізмів, отримати ці кредити буває досить проблематично. Кредит для аграріїв є одним із найважливіших

зовнішніх джерел інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств поряд із бюджетним фінансуванням.

За даними офіційного сайту Національного банку України станом на 29 квітня 2015 року сільськогосподарські підприємства залучили 4,5 млрд. грн. кредитних коштів на проведення весняної польової кампанії. Із загального обсягу залучених коштів 3,6 млрд. грн. становлять банківські кредити і 923 млн. грн. – товарні кредити. Протягом 2014 року сільськогосподарські підприємства залучили кредитів лише 1,8 млрд. грн., що на 2,7 млрд. грн. менше, ніж протягом чотирьох місяців 2015 року, що свідчить про зростання довіри банків до сільськогосподарського виробника у вигляді надання йому кредитів та впровадження різноманітних кредитних програм саме для аграрного сектору економіки.

Для України цілком актуальна необхідність встановлення низьких відсоткових ставок за банківськими кредитами, наданих аграрним підприємствам. Аграрні підприємства мають сезонний характер виробництва, тривалий виробничий період, що зумовлює підвищену потребу в кредитних ресурсах з помірною вартістю.

Необхідність оновлення основних фондів в агропромисловій сфері, де знос їх сягає до 80%, а в окремих агроформуваннях і ще більше, а також відчувається гостра нестача сільськогосподарської техніки, оскільки тракторний парк за останні десять років скоротився майже наполовину, вимагає значних додаткових довгострокових фінансових ресурсів із застосуванням нетрадиційних форм і схем кредитування підприємств агропромислового комплексу. Особливо стала актуальною дана проблема у період фінансової слабкості сільськогосподарських підприємств та відсутності у них ліквідної застави.

Визначальним у кредитуванні є процес здешевлення кредитів, адже пільгові кредити в середньому становлять 60 % загального обсягу. Середня відсоткова ставка, що компенсується за рахунок бюджетних коштів, становить приблизно 10,9 %. Обсяг пільгового кредитування істотно залежить від обсягу

коштів, передбачених державним бюджетом на пільгове кредитування, а цей показник має тенденцію нестійкості й зменшення. Так, частка бюджету, що виділяється на здешевлення кредитів, знаходиться в межах від 0,1 до 0,5 %.

Між іншим аграрне виробництво займає 1/5 ВВП України відіграючи не маловажну роль в економіці країни.

Тільки впровадження механізму іпотечного кредиту і зменшення відсотків кредитування (до 10%) під заставу земель, права на оренду земель, дозволить залучити значні фінансові ресурси і стане значним аргументом в розвиток аграрного сектору економіки України. Та впровадження в практику діяльності банків методик аналізу кредитоспроможності з урахуванням галузевої особливості позичальників.

К.Ю. КАЛЮЖНА, студент, г. Харьков, НТУ «ХПИ»

Н.М. ПОБЕРЕЖНАЯ, к.э.н., доц., г. Харьков, НТУ «ХПИ»

СТРАТЕГИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ

Современный темп изменения внешней среды и увеличения информации является настолько большим, что стратегическое планирование представляется практически единственным способом снижения неопределенности будущего, предвидения проблем и возможностей, обеспечивающим создание плана действий на длительный срок. Современный этап трансформации экономики Украины требует активного развития стратегического управления на предприятиях.

Стратегическое управление позволяет разработать средства и методы, которые способствуют достижению поставленных целей с учетом условий, сложившихся во внешней и внутренней среде. К числу наиболее перспективных методов стратегического менеджмента предприятия, отвечающих современным требованиям, следует отнести:

- системный подход с использованием критерия системной рациональности;
- ситуационный подход, использующий теорию факторов производства и критерий экономической рациональности или эффективности;
- подход, рассматривающий предприятие как общественный институт, который должен удовлетворять различные группы интересов, а его структура и управление строятся на основе концепции социально-экономической рациональности.

Процесс формирования стратегической ориентации предприятия начинается с момента осознания необходимости прогрессивного движения, желания что-то предпринять, чтобы стать лучше конкурентов, достичь преимуществ перед ними. Зарождающаяся идея должна быть подробно проработана с учетом обеспечения стратегии ресурсами, технологией, кадрами. Далее производится оценка условий реализации концепции общей стратегии, до какой степени определенности процесс формирования стратегии реален и будет реализован различными структурными звеньями как внутри, так и вне предприятия. Таким образом, стратегическая ориентация может быть представлена как постоянное многомерное развивающееся во времени явление, которое охватывает все виды деятельности предприятия, всех сотрудников, нацеливая их на прогрессивное развитие, на повышение их социально-экономического уровня жизни.

При исследовании стратегического планирования на украинских предприятиях, принятия стратегических решений, характеристик, а также содержания стратегического плана было определено, что большинство украинских предприятий используют в своей практике элементы стратегического планирования, чаще всего составляют бизнес-планы для решения конкретных проблем: проведения реконструкции, технического перевооружения. Отечественные менеджеры выдвигают на первый план лучшее распределение ресурсов, что объясняется остро ощущаемой ограниченностью в финансах и активах в условиях кризиса и, кроме того, тем,

что большинство руководителей и специалистов, не имея четкого представления о стратегическом планировании, помнят методику составления пятилетних планов, где главный акцент делался на распределении ресурсов.

Развитие стратегического менеджмента в Украине является неотъемлемой частью формирования рыночных отношений. Однако острота проблемы создания нового механизма управления заключается как в недостаточной теоретической проработке проблемы, так и в отсутствии у руководителей и специалистов необходимой компетентности, практических навыков и умений в вопросах стратегического управления предприятием в условиях рынка. Важной задачей является развитие стратегического мышления у менеджеров-практиков и приобретение знаний оперативного стратегического управления результативностью работы предприятия.

О.В. МАНОЙЛЕНКО, д.е.н., проф., м. Харків, НТУ «ХПІ»

І.В. ГАВРИЛОВА, студент, м. Харків, НТУ «ХПІ»

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА МІСЦЕ В СИСТЕМІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

В сучасних умовах кризи світової фінансової системи, стрімкого розвитку інтеграційних процесів та міжнародних відносин, коли підприємству потрібно адаптуватися до досить важких умов, які характеризуються постійною різкою зміною економічної політики держави, невизначеністю та посиленням конкуренції у зовнішньому середовищі, недосконалістю законодавства – гарантія захищеності фінансових інтересів підприємства від ризиків та загроз набуває особливої актуальності та спонукає підприємців до пошуку нових шляхів виживання, що потребує удосконалення системи фінансової безпеки для забезпечення подальшого стійкого розвитку підприємства.

Дослідження системи фінансової безпеки на підприємстві, передусім

потребує аналізу визначення поняття «фінансова безпека».

Серед провідних науковців проблемі визначення поняття «фінансова безпека підприємства» значну увагу приділили: І.А. Бланк [1], К.С. Горячева [2], О. Барановський [3], А. Сухоруков [4], В.Геєць [5], А.О Єпіфанова [6], О.Л. Пластун [6], та ін. Як показав аналіз їх праць, до визначення поняття «фінансова безпека підприємства» не має єдиного підходу, різні фахівці та науковці розкривають лише його певні складові. Таким чином, визначення сутності поняття «фінансова безпека підприємства», через свою відносну новизну залишається досить дискусійним та потребує проведення більш глибокого дослідження [1 - 8]. Основні визначення сутності поняття «фінансова безпека підприємства» наведені у табл. 1.

Аналіз підходів, що наведені у табл. 1 показав, що найбільш розповсюдженим вважається визначення фінансової безпеки у якості збалансованого та стійкого фінансового стану підприємства, нормальне та стабільне функціонування якого полягає у досягненні головних цілей і завдань підприємства.

Таблиця 1 – Визначення сутності поняття «фінансова безпека підприємства»

№	Автор	Зміст
1	В. Геєць [5]	Фінансова безпека- це стабільний розвиток фінансової системи країни та її стійкість до потенційно негативного впливу зовнішніх і внутрішніх шоків
2.	Горячева К.С [2]	фінансова безпека підприємства – це фінансовий стан, який характеризується, по-перше, збалансованістю і якістю сукупності фінансових інструментів, технологій і послуг, котрі використовуються підприємством, по-друге, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх загроз, по-третє, здатністю фінансової системи підприємства забезпечувати реалізацію власних фінансових інтересів, місії і завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів, по-четверте, забезпечувати ефективний і сталий розвиток цієї фінансової системи.
3.	Сухоруков А.[4]	Фінансова безпека – це захищеність інтересів держави у фінансовій сфері, або такий стан бюджетної, податкової та грошово-кредитної систем, що гарантує спроможність держави ефективно формувати, зберігати від надмірного знецінення та раціонально використовувати фінансові ресурси країни для забезпечення її соціально-економічного розвитку і обслуговування фінансових зобов'язань.
4.	Єпіфанова А.О., Пластун О.Л., Домбровський В.С. [6]	фінансова безпека розглядається як здатність суб'єкта підприємництва здійснювати свою господарську, зокрема й фінансову діяльність, ефективно і стабільно шляхом використання сукупності взаємопов'язаних діагностичних, інструментальних та контрольних заходів фінансового характеру, що мають оптимізувати використання фінансових ресурсів, забезпечити належний їх рівень та нівелювати вплив ризиків.
5.	Барановський О.	Фінансова безпека розглядається як ступень захищеності фінансових інтересів;

	[3]	рівень забезпеченості суб'єктів усіх рівнів управління фінансовими ресурсами; стан складових фінансового ринку; якості фінансових інструментів і послуг; стан фінансових потоків в економіці, що дозволяє вважати її одним з найважливіших системоутворюючих елементів економічної безпеки держави
6.	Єрмошенко М.М. [7]	Фінансова безпека – це стан фінансово-кредитної сфери держави, який характеризується збалансованістю та якістю системної сукупності фінансових інструментів.

Проте, ототожнення фінансової безпеки з діяльністю, націленою на досягнення певного стану є досить обмеженим підходом, зважаючи на те, що забезпечення безпеки підприємства не відповідає умовам об'єктивності, оскільки її характеристики не залежать, повною мірою, від діяльності менеджерів [9].

Інший підхід характеризує сутність фінансової безпеки підприємства, як досягнутий рівень захищеності фінансових інтересів підприємства від зовнішніх та внутрішніх загроз, який будується на дослідженні (досягненні) найкращих значень фінансових показників діяльності підприємства таких як прибутковості, платоспроможності, ліквідності, зокрема на цьому наголошують Барановський О. [3] та Сухоруков А. [4], Ареф'єва О.В [10]. В окремих дослідженнях (Єпіфанова О., Пластун А.[6]) фінансова безпека розглядається як здатність підприємства ефективно і стабільно здійснювати свою діяльність або ефективно використовувати потенціал підприємства та ресурси.

Таким чином, можна стверджувати, що поняття «фінансова безпека підприємства» є досить багатогранним та різноманітним, і характеризується великою кількістю підходів до визначення його сутності. На основі проведеного аналізу наукових підходів до його трактування, доцільним буде надати таке визначення його сутності: фінансова безпека підприємства – це стан підприємства, при якому забезпечується його захищеність від внутрішніх та зовнішніх негативних факторів за допомогою своєчасного їх виявлення та ліквідації з урахуванням ризиків їх виникнення, з ціллю забезпечення його ефективного функціонування у поточній та сталого розвитку у стратегічній перспективі [11].

Список літератури: 1. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия /

И. А. Бланк. – К. : Ника-Центр, Эльга, 2006. – 776 с. 2. Горячева К. С. Фінансова безпека підприємства. Сутність та місце в системі економічної безпеки / К. С. Горячева // Економіст. – 2003. – № 8. – С. 65–67 3. Барановський О. І. Фінансова безпека держави / О. І. Барановський // Фінанси України. – 1996. – № 11. – С. 19–34. 4. Сухоруков А.І. Проблеми фінансової безпеки України: [монографія] / А.І. Сухоруков. – К.: НППІБ, 2005. – 140 С. 5. Геєць В. Концепція економічної безпеки України // Ін-т екон. прогнозування; кер.проекту В.М.Геєць. – К.: Логос, 1999. – 56 с. 6. Фінансова безпека підприємств і банківських установ: монографія / за заг. редакцією д-ра екон. наук, проф. А. О. Єпіфанова, [А. О. Єпіфанова, О. Л. Пластун, В. С. Домбровський та ін]. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2009. – 295 с. 7. Єрмошенко М. М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення / М. М. Єрмошенко. – К. : КНТЕУ, 2001. – 309 с. 8. Я.І. Мулик Сутність поняття «Фінансова безпека підприємства»: систематизація наукових поглядів [Електронний ресурс] / Мулик Я.І // Збірник наукових праць ВНАУ: серія економічні науки. – Електронні дані. – [Вінниця: Вінницький національний аграрний університет, 2013]. -№3(80). – Режим доступу: <http://econjournal.vsau.org/files/pdfa/2114.pdf> 9. В.В. Михайлюк Еволюція поняття фінансова безпека держави в глобальних умовах розвитку [Електронний ресурс] / Михайлюк В.В. // Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання. – Електронні дані. – [Київ: ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», 2014]. - №9. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3359> 10. Ареф'єва О.В. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки / О. В. Ареф'єва, Т. Б. Кузенко //Актуальні проблеми економіки. — 2009. — №1. — С. 98-103. 11. З.Б. Живко, М.М. Павлів, М.В. Тишків Фінансова безпека країни та суб'єктів господарювання [Електронний ресурс] / Живко З.Б., Павлів М.М, Тишків М.В. // Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання. – Електронні дані. – [Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2014]. - №12. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3607>

М.О. ТКАЧЕНКО, асистент, м.Харків, НТУ «ХП»

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні умови розвитку економіки, які формуються під впливом поширення глобалізаційних процесів, підвищення рівня конкуренції і мінливості зовнішнього середовища, висувають високі вимоги до сучасних підприємств, на шляху забезпечення сталого розвитку. Останні тенденції наукових досліджень з питань розвитку підприємств дають підставу зробити висновки про пріоритетність його інноваційної спрямованості і необхідність швидкого та адекватного реагування підприємств на виклики зовнішнього середовища. У зв'язку з чим зростає роль формування системи інформаційного – та обліково-аналітичного забезпечення господарської діяльності підприємства, яка надасть можливість підвищити

ефективність використання ресурсів підприємства та приймати обґрунтовані результативні управлінські рішення.

Категорію розвитку можна визначити, як особливу форму руху, що характеризується взаємодією таких категорій, як кількість, якість і структура [1], тобто це незворотня якісна зміна об'єкту дослідження, в наслідок якої відбуваються трансформації його структури, стану, процесів, які позитивно відбиваються на динаміці показників, що характеризують його функціонування. Інноваційний розвиток підприємства - це сукупність дій з перетворення інноваційного потенціалу підприємства в кінцеві рішення, які створюють споживчу цінність та/або додану ринкову вартість, внаслідок яких відбуваються зміни у структурі інноваційного потенціалу та якісних і кількісних характеристиках інноваційного розвитку, які відображаються у рівні інноваційної активності підприємства та результативності його інноваційної діяльності [2].

Узагальнюючи, можна виділити три складові інноваційного розвитку, які можуть бути самостійними об'єктами управління та аналізу:

- інноваційна діяльність підприємства, результати якої можуть проявлятися в показниках інноваційної активності, ефективності інноваційних витрат тощо;
- інноваційний потенціал, який являє собою ресурсне та функціональне забезпечення процесі інноваційного розвитку і може бути об'єктом оцінки та аналізу;
- якісні зміни у стані підприємства, які виступають результатом інноваційного розвитку і можуть бути виражені покращенням фінансово-економічного стані підприємства чи підвищенням результативності його інноваційної діяльності [3, с. 78].

Управління інноваційним розвитком підприємства базується на встановленні системи цілей, яка зв'язує поточну ефективність його діяльності та забезпечує сталий розвиток у стратегічній перспективі; це обумовило виділення операційного (який забезпечує рутинні процеси пов'язані з інноваційною діяльністю підприємства) та стратегічного (що забезпечує процеси розвитку)

контурів [2]. Операційний контур управління включає в себе обліково-аналітичний та контур функціонування. Стратегічний контур управління представлений інформаційно-аналітичним та контуром реструктуризації, перший - забезпечує аналіз інформаційних сигналів, що відображають зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі підприємства, другий - реакцію на них у вигляді змін в системі управління інноваційними процесами, що реалізується через зміни у структурі інноваційного та виробничого потенціалів та якісних характеристик інноваційної активності при забезпеченні економічної ефективності та фінансової стійкості підприємства.

Важливо відмітити, що ототожнення обліково-аналітичної та інформаційно-аналітичної складових не є правильним, адже поняття інформаційно-аналітичного забезпечення є ширшим і обліково-аналітичне забезпечення скоріш може бути його складовою частиною. Само тому, обліково-аналітичний та інформаційно-аналітичні контури управління є складовими системи інформаційно-аналітичного забезпечення управління інноваційним розвитком підприємства (рис. 1).

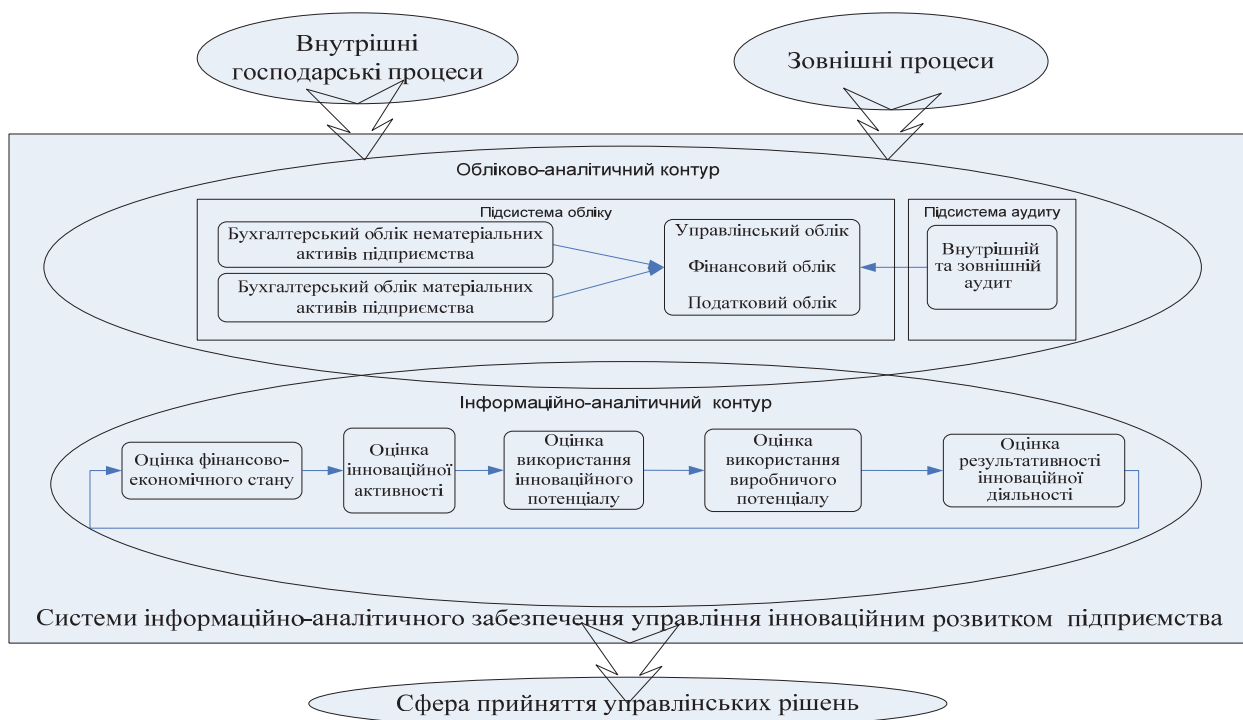

Рис 1. Основні складові системи інформаційно-аналітичного забезпечення управління інноваційним розвитком підприємства

Узагальнюючи, можна зробити висновок, що формування системи інформаційно-аналітичного забезпечення управління інноваційним розвитком підприємства та підвищення ефективності її функціонування є дуже важливим і складним завданням, а, отже, воно повинно бути самостійним предметом глибоких наукових досліджень.

Список літератури: 1. Философский энциклопедический словарь/ред. Л.Ф. Ильичёв, П.Н. Федосеев, С.М. Ковалёв, В.Г. Панов. – Москва : Советская энциклопедия, 1983. – 840 с. 2. *Ткаченко М. О.* Управління інноваційним розвитком промислового підприємства на основі реструктуризації : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.04 / Марина Олексіївна Ткаченко : НТУ «ХП» ; наук. кер. Мехович С.А. – Харків, 2015. – 21 с. 3. *Волощук Л.О.* Інноваційний розвиток промислового підприємства: сутність та проблеми аналітичного забезпечення в умовах індикативного управління / Л.О. Волощук // Харків : «Бізнес-інформ», ХНЕУ, 2014. – № 11. – С. 75-79

Є.М. СТРОКОВ, к.е.н., доц., м. Харків, НТУ «ХП»

УЗАГАЛЬНЕННЯ ПІДХОДІВ ДО КЛАСИФІКАЦІЯ МЕТОДІВ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ПРИ ПРОВЕДЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Інструментарій економічної діагностики підприємства відзначається значною кількістю підходів та методів. Тому гостро постає питання класифікації інструментів проведення економічної діагностики підприємства.

Сьогодні науковці та спеціалісти-практики пропонують використовувати як окремі інструменти, так і їх сукупність (моделі аналізу), або взагалі використовувати декілька моделей проведенні економічної діагностики підприємства. При цьому, погляди на те, що ж таке методи економічної діагностики дещо розрізняються. Так О.О. Гетьман та В.М. Шаповал [1, с. 192] вважають, що методами економічної діагностики є «комплекс науково-методичного інструментарію дослідження економічного стану підприємства»;

В.М. Івахненко [2, с. 29] під методами економічної діагностики розуміє «спосіб, підхід до явища, які вивчаються, спланований шлях наукового пізнання дійсності та встановлення істини, прийом, засіб чи образ дії, або ціла сукупність взаємопов'язаних способів та принципів дослідження процесів, предметів і явищ»; О.Є. Кузьмін та О.Г. Мельник [3, с. 18] пропонують наступне визначення: «способи та прийоми цільового оцінювання стану заданих об'єктів з метою інформаційного забезпечення прийняття управлінських рішень стосовно функціонування підприємства загалом та його окремих сфер».

Узагальнюючи наявні підходи до визначення поняття економічна діагностика, можна зробити висновок, що під методами економічної діагностики слід розуми певну, побудовану по модульному принципу, систему методичних підходів, способів та спеціальних прийомів дослідження, що дозволяє проводити аналіз економічного стану підприємства, його оточення та приймати обґрунтовані управлінські рішення.

На наш погляд, на сьогодні найбільш збалансованим підходом до класифікації методів, способів та прийомів економічної діагностики виглядає підхід в основу якого закладено рівень об'єктивності. Тобто інструментарій розрізняється на формалізовані та неформалізовані методи та способи дослідження.

На рис. 1 наведено узагальнену класифікацію методів економічної діагностики.

Формалізовані методи діагностики базуються на науковообґрунтованих та аналітично, або емпірично доведених залежностях. Це найпоширеніші методи, що дозволяють отримати більш об'єктивні дані. Ці методи передбачають економіко-математичний аналіз фінансової та статистичної інформації.

Неформалізовані методи базуються на використанні інтуїції, досвіду і знань аналітика, тому їм притаманний певний суб'єктивізм. Ці методи передбачають узагальнення оцінок та інформації, які надаються експертами.

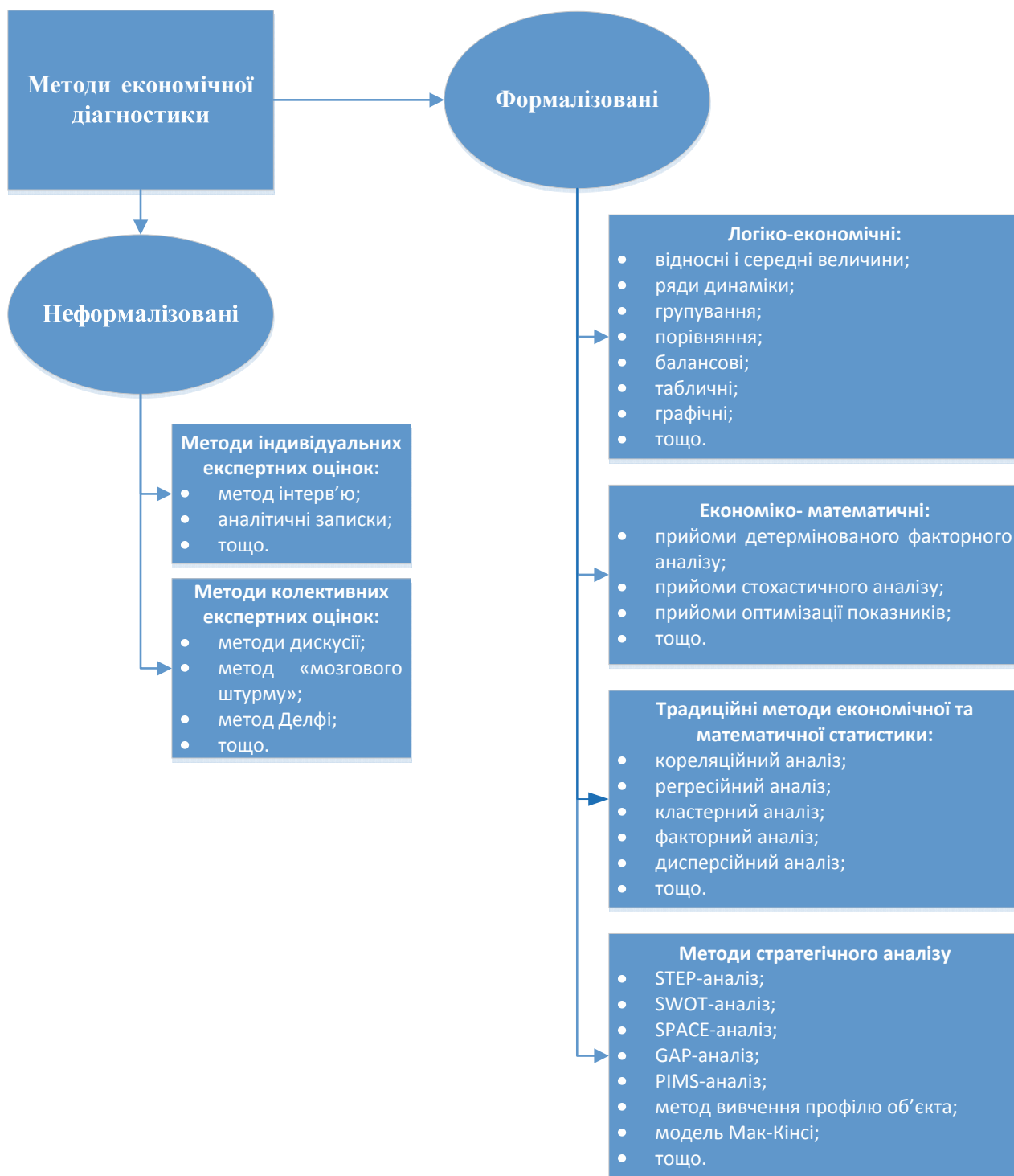

Рис. 1. Узагальнена класифікацію методів економічної діагностики

Специфіка економічної діагностики підприємства передбачає також використання, крім традиційних прийомів економіко-математичного і статистичного аналізу, інструментарію стратегічного аналізу, що дозволяє прогнозувати майбутній стан в залежності від певних дій у минулому. До цього

інструментарію можна віднести STEP – аналіз, SWOT – аналіз, SPACE – аналіз, GAP – аналіз, PIMS – аналіз, модель МакКінсі, метод вивчення профілю об'єкта та інші [4].

На наш погляд, більш вірним і раціональним, на відміну від традиційної класифікації, є об'єднання логіко-економічних, економіко-математичних і традиційних методів економічної та математичної статистики із методами стратегічного аналізу у одному блоці – формалізовані методи економічної діагностики

Список літератури: 1. Гетьман О.О. Економічна діагностика / О. Гетьман, В. Шаповал. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 307 с., 2. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу / В.М. Івахненко. – К. : Знання, 2006. – 261 с., 3. Кузьмін О.Є. Економічна діагностика / О. Кузьмін, О. Мельник. – К. : Знання, 2012. – 318 с., 4. Ансофф И.М. Стратегическое управление / И.М. Ансофф. – М. : Экономика, 1989. – 519 с., 3. Деєва Н.М. Фінансовий аналіз / Н. Деєва, О. Дедінков. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 328 с., 4. Економічний аналіз / [М.А. Болух, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток та ін.] ; за ред. акад. НаНУ, проф. М.Г. Чумаченка. – К. : КНЕУ, 2003. – 556 с., 5. Загорна Т.О. Економічна діагностика / Т.О. Загорна. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 400 с., 6. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз / К.В. Ізмайлова. – К. : МАУП, 2000. – 152 с., 7. Ковалев В. В. Учет, анализ и финансовый менеджмент / В. Ковалев, В. Ковалев. – М. : Финансы и статистика, 2006. – 688 с., 8. Котлер Ф. Основы маркетинга. Краткий курс. / Ф. Котлер. – М. : Вильямс, 2007. – 656 с., 9. Мних Є.В. Економічний аналіз / Є.В. Мних. – К. : Центр учбової літератури, 2003. – 412 с., 10. Портер М. Стратегія конкуренції / м. Портер. – К. : Основи, 1997. – 390 с., 11. Тарасенко Н.В. Фінансовий аналіз / Н. Тарасенко, І. Вагнер. – Львів : «Новий Світ 2000», 2008. – 444 с., 12. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка / О.С. Федонін, І.М. Репіна, О.І. Олексюк. – К. : КНЕУ, 2004. – 316 с., 13. Швиданенко Г.О. Бізнес – діагностика підприємства / Г.О. Швиданенко, А.І. Дмитренко, О.І. Олексюк. – К. : КНЕУ, 2008. – 344 с., 14. Шелегеда Б.Г. Экономическая диагностика : курс лекций / Б. Шелегеда, Н. Касьянова. – Донецк : ДиЭХП, 2002. – 114 с., 15. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз / О.О. Шеремет. – К., 2005. – 196 с., 16. Шиян Д. В. Фінансовий аналіз / Д. Шиян, Н. Строченко. – К. : А.С.К., 2005. – 240 с.

ЗМІСТ	
<i>Алешин С.Ю.</i> Финансовая отчетность компании в соответствии с МСФО: структура, требования к содержанию	4
<i>Бондаренко О.М.</i> Особливості відображення в бухгалтерському обліку комп'ютерних програм	8
<i>Бондаренко О.М., Терлецька А.В.</i> Особливості нарахування оплати праці при роботі на умовах неповного робочого часу	10
<i>Брік С.В.</i> Особливості відображення в бухгалтерському обліку підприємства поточного та капітального ремонтів власного чи орендованого автомобіля	12
<i>Кириєнко О.М.</i> Фінансова звітність за міжнародними стандартами	14
<i>Линник О.І., Вовк Н.В.</i> Шляхи вдосконалення обліку та аналізу оборотності запасів підприємства	19
<i>Мардус Н.Ю., Селюков Д.Л.</i> Особливості аудиту фінансової звітності підприємства	21
<i>Мардус Н.Ю., Корсунова К.Ю.</i> Облік та аудит фінансових результатів підприємства	23
<i>Брік С.В., Пилипчук А.С.</i> Вплив виробничих запасів на рентабельність	25
<i>Рета М.В., Коробейников В.С.</i> Інструменти управління фінансовим результатом в системі стратегічного обліку	27
<i>Колесніченко А.С.</i> Зміни в обліку поворотної фінансової допомоги як інструменту поповнення обігових коштів суб'єктів господарювання	29
<i>Підгорна О.А.</i> Учет запасов в международной и национальной практике: теоретический аспект	32
<i>Бобровська О.В., Колесніченко А.С.</i> Сутність пасивних операцій комерційного банку та деякі практичні аспекти управління ними	35
<i>Сайганова А.Д., Линник О.І.</i> Шляхи покращення ситуації у сфері оплати праці в Україні	37
<i>Фальченко О.О.</i> Впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в практику діяльності підприємств	39
<i>Фальченко О.О., Богдан І.Ю.</i> Організація та методика аудиту оплати праці бюджетних установ	41
<i>Фальченко О.О., Терлецька А.В.</i> Необхідність аналітичних процедур при аудиті фінансових результатів	43
<i>Федько Ю.</i> Переваги адаптації бухгалтерського обліку та фінансової звітності України до міжнародних стандартів	45
<i>Хайло І.І.</i> Особливості обліку готової продукції за правилами МСФЗ	47
<i>Шовкопляс Т.С.</i> Использование оффшорных зон для минимизации налоговых платежей	49
<i>Смоловик Р.Ф.</i> Факторы роста производительности труда в условиях инновационного производства	51

Гудкова Л. Розробка заходів з підвищення фінансової стійкості ТОВ «Сумське машинобудівне НВО»	55
Хаустова І.Є. Економічна безпека підприємства як успішна складова сучасного бізнесу	57
Юр'єва І.А., С. Рахмедов Дослідження проблем трудових відносин на засадах соціальної відповідальності	59
Яценко С.О., Побережна Н.М. Особливості складання фінансової звітності підприємства та її аудит	62
Давидюк Т.В., Луновська Т.О. Підвищення ефективності використання трудових ресурсів: аналітичний огляд	64
Смоковский В.Е., Побережная Н.М. Стратегическое планирование в коммерческом банке	67
Розуван Т.О. Кредитні відносини у агропромисловому комплексі України	69
Калюжна К.Ю., Побережная Н.М. Стратегическое управление на предприятиях	71
Манойленко О.В., Гаврилова І.В. Фінансова безпека підприємства: сутність та місце в системі економічної безпеки	73
Ткаченко М.О. Обліково-аналітичне забезпечення управління інноваційним розвитком промислового підприємства	76
Строков Є.М. Узагальнення підходів до класифікація методів, що використовуються при проведенні економічної діагностики підприємства	79

Наукове видання

**III –ий МІЖВУЗІВСЬКИЙ МОЛОДІЖНИЙ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ФОРУМ:
«Наука і освіта – запорука розвитку економіки»**

Збірник матеріалів

За редакцією
к.е.н., доц., Є.М. Строкова

Комп'ютерна верстка та оригінал-макет:
Є.М. Строков

Відповідальний за випуск Є.М. Строков

Підписано до друку: 28.05.2016 р. Формат 60х84 1/16
Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. а. 4,88.
Тираж 300 екз.

Надруковано в типографії ФЛП Томенко Ю.І.
м. Харків, пл. Руднева, 4
тел. (057) 757-93-82